

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА ВО ПЕРИОДОТ ЈАНУАРИ-ЈУНИ 2017 ГОДИНА

Јули 2017

СОДРЖИНА

I.	РЕГУЛАТОРНА РАМКА	4
I.1.	Царинска регулатива	4
I.2.	Акцизи	6
I.3.	Заштита на права од интелектуална сопственост	7
I.4.	Друга регулатива која има влијание врз царинското работење	7
II.	ЕУ ИНТЕГРАЦИЈА	8
II.1.	Усогласување со царинската регулатива на ЕУ	8
II.1.1.	Заеднички транзитен систем на ЕУ и ЕФТА земјите	8
II.2.	Развој на административниот капацитет согласно ЕУ стандардите	9
II.2.1.	Царина 2020 – Програма на Европската комисија	9
III.	ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ ВО ЦАРИНСКАТА УПРАВА	11
III.1.	Вработување	11
III.2.	Обуки и стручно оспособување	12
III.3.	Интегритет	15
III.4.	Внатрешна ревизија	18
III.5.	Наградување и унапредување	18
IV.	НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА	20
IV.1.	Основи	20
IV.2.	Административни постапки	20
IV.3.	Безбедност и комуникација	21
IV.4.	ИКТ поддршка	21
IV.5.	Управување со финансиски и нефинансиски ресурси	22
V.	ОЛЕСНУВАЊЕ И ЗАБРЗУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИТЕ ПОСТАПКИ	23
V.1.	Услови за спроведување на царинските формалности	23
V.2.	Е-Царина	23
V.2.1.	Нов софтвер за обработка на царински декларации	23
V.2.2.	EXIM	24
V.3.	Обем на извршени работи	25
V.3.1.	Царински и акцизни одобренија и лиценци	25
V.3.2.	Преференцијално потекло на стоките	26
V.4.	Промет на товарни моторни возила (ТМВ) на граничните премини	27
V.5.	Обработени царински декларации	28
V.6.	Наплатени приходи	30
V.6.1.	Царина	32
V.6.2.	ДДВ	32
V.6.3.	Акцизи	32
V.6.4.	Надоместоци	33
VI.	КОНТРОЛА И ПРИМЕНА НА ЗАКОНИТЕ	34
VI.1.	Основи	34

VI.2.	Управување со ризици	36
VI.3.	Царинска и друга контрола	37
VI.3.1.	Царинска контрола на влез, излез, транзит и во внатрешноста	37
VI.3.2.	Контрола при царинење на стока	45
VI.3.3.	Пријавени девизи	46
VI.3.4.	Царинска лабораторија	47
VI.3.5.	Резултати од постцаринска контрола	47
VI.3.6.	Преземени правни мерки за откриените неправилности	48
VI.3.7.	Решенија за дополнителна наплата на увозни и акцизни давачки	48
VI.3.8.	Кривични пријави	49
VI.3.9.	Царински, девизни и акцизни прекршоци	50
VI.4.	Учество во меѓународни активности	50
VI.5.	Заштита на права од интелектуална сопственост	52
VII.	ТРАНСПАРЕНТНОСТ И СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА ЦАРИНАТА	54
VII.1.	Односи со јавноста	54
VII.1.1.	Позначајни настани	54
VII.2.	Царинска соработка	59
VII.2.1.	Меѓународна соработка	59
VII.2.2.	Соработка со бизнис заедницата	60
VII.2.3.	Меѓуинституционална соработка	61
VII.2.4.	Интернет и интранет	61
VII.2.5.	Отворена царинска телефонска линија (197)	62

I. РЕГУЛАТОРНА РАМКА

I.1. Царинска регулатива

Во периодот јануари-јуни 2017 година донесени се следните акти и регулативи во врска со царинското работење:

- Во „Сл. весник на РМ“ бр. 8 од 23 јануари 2017 година се објавени следните акти:
 - **Правилник за формата и содржината на барањето за ослободување од плаќање на увозни давачки, данок на додадена вредност, акциза и надоместоци при увоз на стока/добра**, вклучувајќи и привремен увоз со делумно ослободување, извршени од страна на УЕФА, поврзаните лица на УЕФА и фудбалските клубови и формата и содржината на потврдата за ослободување од плаќање на увозни давачки, данок на додадена вредност, акциза и надоместоци при увоз на стока/добра, вклучувајќи и привремен увоз со делумно ослободување, извршени од страна на УЕФА, поврзаните лица на УЕФА и фудбалските клубови;
 - **Правилник за формата и содржината на барањето за ослободување од плаќање на увозни давачки, данок на додадена вредност, акциза и надоместоци при увоз на добра/стоки**, вклучувајќи и привремен увоз со делумно ослободување, за реализација на проект УЕФА Супер Куп 2017 финансиран со парични средства од УЕФА и
 - **Правилник за формата и содржината на барањето за ослободување од плаќање на увозни давачки, данок на додадена вредност, акциза и надоместоци при увоз**, вклучувајќи и привремен увоз со делумно ослободување, за реализација на УЕФА Супер Куп 2017.

Ова се сет на Правилници кои се донесени врз основа на Законот за даночни, царински и други фискални погодности во врска со одржувањето на „УЕФА Супер Куп 2017“, со кој се уредуваат даночните, царинските и другите фискални погодности, условите, начинот и постапката на користењето на фискалните погодности во врска со одржувањето на „УЕФА Супер Куп 2017“ во Република Македонија. Барањата за ослободување од плаќање на увозни давачки, данок на додадена вредност, акциза и надоместоци согласно член 20 од Законот за даночните, царинските и другите фискални погодности, условите, начинот и постапката на користењето на фискалните погодности во врска со одржувањето на „УЕФА Супер Куп 2017“ во Република Македонија, може да се поднесуваат најдоцна во рок од 120 дена од денот на завршување на „УЕФА Супер Куп 2017“.

- Објавен е **Правилник за дополнување на правилникот за начинот на пополнување на царинската декларација и кодексот на шифри кои се употребуваат при пополнување на царинската декларација** („Сл. весник на

РМ“, бр. 9 од 27.01.2017 година), каде во делот за Кодексот на шифри за пополнување на ЕЦД, кој се однесува на ослободувањата од плаќање на увозни давачки се додава нова алинеја 64 која се воведува за олеснување на увозот на стоката за цели на реализација на „УЕФА Супер куп 2017“, а се однесува на член 6, член 8 и член 9 од Законот за даночни, царински и други фискални погодности во врска со одржувањето на „УЕФА Супер куп 2017“ во Република Македонија и се определува шифра на постапка С 66.

- Објавена е **Уредба за изменување на Уредбата за спроведување на Царинскиот закон** („Сл. весник на РМ“ бр. 21 од 20 март 2017 година) со која се врши натамошно одложување на примената на одредбите кои се однесуваат на поднесување и обработка на извозна декларација изготвена со техника на електронска обработка на податоци (електронска извозна декларација) до 31.12.2017 година. Одложувањето на примената на овие одредби се врши затоа што примената на истите е директно поврзана со имплементација на новиот Систем за обработка на царински декларации и акцизни документи (СОЦДАД), чија имплементација се уште е во тек и се спроведува од страна на Царинската управа, а се очекува да се имплементира во Царинската управа во текот на 2017 година.
- Објавена е **Уредба за изменување и дополнување на Уредбата за распоредувањето на одредени стоки во Комбинираната номенклатура согласно регулативите на Европската Комисија** („Сл. весник на РМ“ бр. 22 од 22 февруари 2017 година) и претставува дванаесетто дополнување на основната Уредба за распоредување на одредени стоки во Комбинираната номенклатура согласно регулативите на Европската Комисија (објавена во „Сл. весник на РМ“ бр. 2/2014). Со Уредбата за изменување и дополнување на Уредбата за распоредувањето на одредени стоки во Комбинираната номенклатура согласно регулативите на Европската Комисија, се усвоени вкупно 6 нови регулативи на ЕУ кои се донесени во период од 1 јули до 30 септември 2016 година за распоредување на одредени стоки во Комбинираната номенклатура. Регулативите се однесуваат на распоредување на разновидна стока (како средство за лепење, кертриџ со тонер, висечки лежалки, сет играчка за забава за деца, налепница и појас за ублажување на болки).
- Објавена е **Уредба за изменување и дополнување на Уредбата за распоредувањето на одредени стоки во Комбинираната номенклатура согласно регулативите на Европската Комисија** („Сл. весник на РМ“ бр. 48 од 20 април 2017 година) и претставува тринаесетто дополнување на основната Уредба за распоредување на одредени стоки во Комбинираната номенклатура согласно регулативите на Европската Комисија (објавена во „Сл. весник на РМ“ бр. 2/2014). Со Уредбата за изменување и дополнување на Уредбата за распоредувањето на одредени стоки во Комбинираната номенклатура, согласно регулативите на Европската Комисија, се усвоени вкупно 12 нови

регулативи на ЕУ кои се донесени во период од 1 октомври до 31 декември 2016 година за распоредување на одредени стоки во Комбинираната номенклатура. Регулативите се однесуваат на распоредување на разновидна стока (како друштвена игра, валидатор на банкноти, конвертор, апарат за дистрибуција на електрична струја, стаклен параван за туш кабина, сјај за забна паста, пластичен дел за медицински апарат, дигитален микроскоп, звучник адаптер, дел за машина и др.).

- Објавено е **Решение за определување на привремен граничен премин** („Сл.весник на РМ“ бр. 74 од 19.6.2017 година), со што се определува „Свети Наум“ за привремен граничен премин, во периодот од 15 јуни до 15 октомври 2017 година, со работно време од 9 до 20 часот, за лица кои со себе може да носат само предмети наменети исклучиво за лична употреба при премин на државната граница преку овој граничен премин.
- Објавени се **Листите на квоти за 2017 година за второ полугодие за увоз на стока со потекло од Заедницата согласно Спогодбата за стабилизација и асоцијација (ССА), Листата на квоти за 2017 година второ полугодие за увоз на стока со потекло од Турција согласно Договорот за слободна трговија (ДСТ) меѓу Република Македонија и Турција, Листата на квоти за 2017 година второ полугодие за увоз на стока со потекло од Украина согласно ДСТ меѓу Република Македонија и Украина, Листите на квоти за 2017 година второ полугодие за увоз на стока со потекло од Норвешка и со потекло од Швајцарска конфедерација согласно ЕФТА договорот** („Сл. весник на РМ“ бр. 79 од 27.6.2017 година).

I.2. Акцизи

Во периодот јануари-јуни 2017 година донесени се 3 измени и дополнувања на упатствата со кои се врши усогласување со измените во систематизацијата во Царинската управа, како и со измените и дополнувањето на Правилникот за спроведување на Законот за акцизите („Сл.Весник на РМ“ бр. 219/2016) и тоа:

- **Упатство за начинот и постапката за издавање на акцизна дозвола** – трето издание, во надлежност на Секторот за акцизи, со кое се уредува начинот и постапката при обработката и одлучувањето по поднесените барања за издавање на акцизна дозвола.
- **Упатство за издавање на одобрение за акцизно-повластено користење** – трето издание, во надлежност на Секторот за акцизи, со кое се уредува начинот и постапката при обработката и одлучување по поднесените барања за издавање на одобрение за акцизно-повластено користење.
- **Упатство за издавање на одобрение за регистрација на трговци на мало со минерални масла кои содржат материи за обележување** – второ издание, во

надлежност на Секторот за акцизи, со кое се уредува начинот и постапката при обработката и одлучување по поднесените барања за издавање на одобрение за регистрација на трговци на мало со минерални масла кои содржат материји за обележување.

I.3. Заштита на права од интелектуална сопственост

Еден од главните приоритети на Царинската управа е унапредување на институционалниот и административниот капацитет за ефикасна и ефективна борба против фалсификатите и пиратеријата, преку воведување на зајакнати мерки на царинска контрола за откривање и спречување на увоз, транзит и извоз на стоки што го повредуваат правото од интелектуална сопственост, како и зголемена соработка со носителите на ова право и нивните застапници во Република Македонија, од една страна, како и со сите надлежни институции во земјата и странство, од друга. Царинската управа презема бројни активности во борбата против фалсификувањето и пиратеријата и ќе продолжи со оваа борба во насока на заштита на животот, здравјето и безбедноста на граѓаните, економијата и буџетот на државата и општеството во целина.

Заклучно со крајот на јуни 2017 година во Царинската управа бројот на регистрирани барања за царинска заштита на трговски марки во однос на права од интелектуална сопственост изнесува 923, додека на крајот на 2016 година изнесуваше 908.

Нови барања за заштита на права од интелектуална сопственост во Царинската управа имаат регистрирано и следните трговски марки: SUPERGA, MOTOROLA, MOTO, PHILIPS, SONICARE, SAECO, HELLO KITTY, CASIO, REEBOK, KOSMODISK, BULGARI, LOUIS VUITTON, LONGINES, TIMBERLAND, RADO, TISSOT, LEVI'S, MASHA AND THE BEAR, SNIKIRIKI, BEN 10, FAY, HOGAN, HOGAN INTERACTIVE, TOD'S и NBA.

I.4. Друга регулатива која има влијание врз царинското работење

Во периодот јануари-јуни 2017 година не се донесени други акти и регулативи кои имаат влијание врз царинското работење.

II. ЕУ ИНТЕГРАЦИЈА

И во 2017 година посебно место во агендата на Царинската управа имаат активностите насочени кон перманентно усогласување и примена на царинското законодавство на ЕУ во Република Македонија, исполнување на техничките и организациските барања, развој на административниот капацитет, како и проширување на јавната свест за начинот и филозофијата на функционирањето на Царинската унија.

II.1. Усогласување со царинската регулатива на ЕУ

II.1.1. Заеднички транзитен систем на ЕУ и ЕФТА земјите

Конвенциите за заедничката транзитна постапка и за поедноставување на формалностите при трговија со стока обезбедуваат единствено движење на стоката во рамките на земјите членки, од една влезна точка до местото на завршување на транзитната постапка, без разлика на тоа низ колку држави и гранични премини стоката треба да транзитира. Електронската транзитна декларација со која е започната транзитна постапка во која било земја членка на Конвенцијата за заедничка транзитна постапка е прифатлива за сите земји членки на Конвенцијата.

Во текот на периодот јануари-јуни 2017 година во царинските испостави во Република Македонија обработени се вкупно 28.705 царински декларации во заедничката транзитна постапка (транзит од Република Македонија за ЕУ и ЕФТА земјите), а од странските царински испостави примени се вкупно 8.614 транзитни движења во кои нашите испостави се нотирани како одредишни испостави (транзит од ЕУ и ЕФТА земјите за Република Македонија). Низ територијата на Република Македонија транзитирале вкупно 17.778 транзитни движења во кои нашите испостави ја презедоа улогата на транзитни испостави.

Во текот на периодот јануари-јуни 2016 година во царинските испостави во Република Македонија беа обработени вкупно 8.448 царински декларации во заедничката транзитна постапка (транзит од Република Македонија за ЕУ и ЕФТА земјите), а од странските царински испостави беа примени вкупно 3.213 транзитни движења во кои нашите испостави беа нотирани како одредишни испостави (транзит од ЕУ и ЕФТА земјите за Република Македонија). Низ територијата на Република Македонија транзитираа вкупно 6.263 транзитни движења во кои нашите испостави ја презедоа улогата на транзитни испостави.

Заклучно со јуни 2017 година издадени се вкупно 131 одобрение на економските оператори со кои им се овозможува пристап кон Новиот компјутеризиран транзитен систем (НКТС) и 50 одобренија на главните обврзници за користење на банкарска гаранција во заедничката транзитна постапка.

II.2. Развој на административниот капацитет согласно ЕУ стандардите

II.2.1. Царина 2020 – Програма на Европската комисија

Во рамки на Програмата на Заедницата „Царина 2020“ во периодот јануари-јуни 2017 година се одржаа следните активности:

- **Состанок на проектна група за ИТ технологии и инфраструктура**, во Брисел, Белгија. На овој состанок беа презентирани тековните состојби и временскиот план за реализација на планираните активности од актуелните проекти за ИТ технологиите и инфраструктурата;
- **Семинар на тема „Соработка помеѓу Царина и Пошта – Словенечки метод“** во Љубљана, Словенија, со цел претставување на словенечкиот метод за соработка помеѓу царинските и поштенските органи и споделување на најдобра практика во областа на модернизацијата на царинските поштенски постапки;
- **Трет состанок на групата за управување со обуки** во Брисел, Белгија, со цел следење на новини и планови за обуки;
- **Состанок на работната група за водичи на царински кучиња** во Кусамо, Финска, со цел идентификација, пронаоѓање и размена на методи и административни процедури за размена на информации и употреба на царинското куче во оперативната работа;
- **Семинар за тарифно распоредување** во Брисел, Белгија, на кој се дискутираше на темите: издавање на задолжителна тарифна информација и пропусти во номенклатурата на Хармонизираниот систем;
- **26-ти состанок на Електронската царинска координативна група со Трговската контакт група** во Брисел, Белгија, со цел запознавање со идните планови согласно активностите за работа на Програмата Царина 2020 и стекнување на дополнително искуство со кое се овозможува продолжување на имплементирање и усовршување на главните проекти на Царинската унија;
- **Обука за управување со кориснички профили во CCN¹** (CCN User Manager Services Applications) во Брисел, Белгија, со цел стручно оспособување и усовршување за новиот начин на комуницирање на царинските системи преку CSI;
- **Обука за управување со кориснички профили во CCN** (CCN User Manager Services Applications) во Вроцлав, Полска, со цел стекнување на знаење за правилата за безбедност на мрежата CCN, новите сервиси и начини на

¹ CCN – Common Communication Network (Заедничка комуникациска мрежа)

комуницирање на царинските системи преку **Заеднички системски интерфејс**² како и системско администрирање;

- **20-ти Состанок на работната група за контрола на готовина** во Брисел, Белгија, со цел дискусија за ревизија на законската регулатива на ЕУ, обезбедување на информации и податоци во врска со најдобрите практики за контрола на прекуграничниот пренос на пари, хартии од вредност и драги камења;
- **Тренинг сесија за CSI во програмски јазик С со вежби** во Брисел, Белгија, со цел стекнување на знаења и вештини за дизајнирање, кодирање и тестирање на програми во програмскиот јазик С, користејќи го CCN/CSI, како и да се разберат клучните елементи во дизајнирањето на програмите потребни од парадигмата за начинот на подредување на пораките и парадигмата за барање/одговор;
- **Состанок на проектна група за ИТ технологии и инфраструктура** во Брисел, Белгија, со цел запознавање со статусот на проектот CCN2 и следење на постигнатите резултати од проектот CCN. Во тек се тестирања за сообразност (Мод 1 и Мод 2) за комуникација со CCN2;
- **4-ти Состанок на комуникациската група на ЕУ за царина и даноци**, во Салина, Малта, со цел разработка на заедничка комуникациска стратегија за 50 годишнината од формирањето на Царинската унија;
- **29-ти состанок на Електронската царинска координативна група со Трговската контакт група**, во Брисел, Белгија, со цел запознавање со статусот на проектот ICS2³, иднината на ИТ системите, статусот и верзијата на MASP⁴, Електронскиот транспортен документ⁵ – национален проект за железница, како и НКТС/TIR.

² CSI – Common System Interface (Заеднички системски интерфејс)

³ ICS – Import Control System (Систем за контрола на увоз)

⁴ MASP – Electronic Customs Multi-Annual Strategic Plan (Електронски повеќегодишен стратешки план за Царина)

⁵ ETD – Electronic Transport Document (Електронски транспортен документ)

III. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ ВО ЦАРИНСКАТА УПРАВА

Царинската управа и во текот на 2017 година континуирано инвестира во унапредување и развој на менаџментот со човечки ресурси, сметајќи ги човечките ресурси за движечка сила за постигнување на поставените стратешки цели за интеграцијата во ЕУ и унапредување на ефикасноста на работата на институцијата.

Во периодот јануари-јуни 2017 година донесени се следните документи во врска со управување со човечките ресурси:

- **Стратегија за приоритетите целите и развојот на човечките ресурси на царинската управа за 2017-2019.** Со оваа Стратегијата се утврдува целта на управувањето со човечките ресурси, основните принципи на управување со човечките ресурси, политиките за управување со човечките ресурси и стратешките активности за периодот 2017-2019 година, со цел обезбедување, градење, одржување и професионален развој на вработените во Царинската управа;
- Второ издание на **Процедурата за спроведување на дисциплински постапки**, во која се дефинира изборот на членовите на Комисија за утврдување на дисциплинска одговорност поради кршење на работниот ред и дисциплина се врши со решение на директорот на Царинската управа.

На крајот на јуни 2017 година во Царинската управа се **вработени 1.125 лица**. Од вкупниот број вработени 2 лица се со статус на **функционери (директор и заменик директор)**, 1.005 лица се со статус на **царински службеници** согласно Законот за Царинската управа, 12 лица се со статус на **административни службеници** согласно Законот за административни службеници и 106 лица се со статус на **работници** согласно Законот за работни односи.

Во однос на стручната подготовка 1 вработен е доктор на науки, 37 вработени се магистри, 638 се со високо образование, 16 се со вишо образование, 406 се со средно образование и 27 вработени се со образование од друг вид. Ова значи дека 60,08% од вкупниот број вработени во Царинска управа се со високо образование.

III.1. Вработување

Во периодот јануари-јуни 2017 година нема нови вработувања во Царинската управа.

III.2. Обуки и стручно оспособување

Во периодот јануари-јуни 2017 година, беа спроведени 116 активности за стручно оспособување на царинските службеници со вкупно 665 учесници. Во просек секој учесник има следено обука во траење од околу 10,13 часа (10 часа и 8 минути). Вкупниот број на часови на реализирани обуки во овој период, спореден со бројот на вработени, укажува на тоа дека за еден вработен се обезбедени обуки и стручно оспособување со просечно времетраење од 5,98 часа (5 часа и 59 минути).

Во периодот јануари-јуни 2016 година, беа спроведени 119 активности за стручно оспособување на царинските службеници со вкупно 1.199 учесници.

Во периодот јануари-јуни 2017 година позначајни одржани обуки се:

- **Безбедност на информации** – целта беше безбедност на информации и подигање на свеста на вработените за имплементација на стандардот за Безбедност на информации ISO 27001:2013;
- **Откривање и давање одговор на експлозивни напади** – целта беше учесниците на обуката да се запознаат со различни видови експлозивни материјали, конструкција и принципи на функционирање на импровизирани експлозивни уреди, тактики и техники за претрес на транспортни средства и лица за време на гранична контрола, практични вежби и претрес за откривање експлозивни материјали и уреди;
- **Обука за ATIS⁶** - целта на обуката беше користење на системот кој претставува ефективна алатка за анализа и проценка на ризик и борба против измами во транзитната постапка;
- **Работилница на тема „Проценка на ризикот од корупција во институциите од јавниот сектор – утврдување на ризикот од корупција и други неетички ризици и планирање на решенија и мерки за нивно надминување“**, со цел отворена дискусија за ризиците од корупцијата во управувањето, нивно утврдување, проценка и надминување, како и посочување на институционалните структури, системи и процеси кои можат да бидат повеќе подложни на корупција;
- **Обука за обучувачи за стратешки стоки со СЦО⁷** со цел за развој на стручни обучувачи во областа на спроведување на стратешката трговска контрола;
- **Семинар на тема „Меѓународна соработка и улогата на посредниците“** - целта беше меѓународна соработка и улогата на посредниците со акцент на аспекти кои се однесуваат на интелектуалната сопственост (повреда на

⁶ ATIS - Anti-Fraud Information System (Информативен систем за борба против измами во транзит.)

⁷ СЦО – Светска царинска организација

правата од интелектуална сопственост, фалсификување и пиратерија на интернет, студии на случаи);

- **Спроведување на правата од интелектуална сопственост** – обуката е фокусирана на организираниот криминал во аспект на кривичните постапки на повреда на правата од интелектуална сопственост на случаи, како што се фалсификувани мобилни телефони, тутунски производи, лекови и други производи;
- **Семинар на тема: Безбедносното опкружување, терористичките закани, миграциите и нивното влијание врз безбедноста**, со цел запознавање со можните закани на националната безбедност, кои можат да настанат како резултат на нарушувањето на безбедносното опкружување, тероризам, миграциски кризи или комбинација на истите меѓусебно и во координација со останатите облици на загрозување на националната безбедност;
- **Актуелни прашања, предизвици и искуства од примената на Законот за општа управна постапка**, со цел да преку јасни инструкции и практични примери учесниците ги осознаат правилните начини на примена на одредбите од законот;
- **Работилница на тема „Подготвување вежби на национално ниво 1“** со цел проценка на ризици, запознавање, тренирање, креирање на повеќегодишен план за обуки и вежби кои ќе овозможат да се градат и одржуваат основни способности за успешно справување во случај на итни кризни состојби;
- **Семинар за царински надоместоци**, со цел проценка на потребата за измена и дополнување на Правилникот за видот и износот на царинските надоместоци за направени услуги во царинската постапка, како и споделување на најдобри практики во оваа област;
- **Семинар за царинска вредност**, со цел исполнување на Планот за соработка (2016-2017) за имплементација на Рамковниот договор за соработка и олеснување на царинењето помеѓу царинските служби на НР Кина, Македонија, Србија и Унгарија, како и размена на искуства и дискусија околу процедурите за царинската вредност;
- **Работилница на тема: Професионален имиџ и деловни манири на работа**, со цел запознавање со најсовремените информации за деловен протокол, стекнување техники за деловно претставување и водење деловни состаноци, стекнување информации за протокол и менаџирање на официјални настани;
- **Годишна регионална конференција на директорите на Царинските управи од европскиот регион на Светската царинска организација** за запознавање со новините во царинското работење во изминатата година, со цел нивна униформна примена, како и подготовка на претстојниот Совет на СЦО;

- **Работилница на тема: Модел на ревизорски ризик, утврдување на големината на примерокот и техники на избор на примерокот**, со цел зголемување на вештините и искуствата на внатрешните ревизори и создавање можност за размена на меѓусебните знаења и искуства и нивно споделување;
- **Интегритет на административни службеници**, со цел да се зголеми разбирањето на меѓународната и европската рамка на политиката за интегритет и националниот контекст, како и увид во улогите и одговорностите на различните актери во промовирање на интегритетот на државните службеници;
- **Регионален семинар за истраги на компјутерскиот и интернет криминал** со цел водење на истраги на компјутерскиот и интернет криминал;
- **Семинар за заштита на правата од интелектуална сопственост и проценка на ризик**, со цел запознавање со одредбите од Законот за царински мерки за спроведување на заштита на правата од интелектуална сопственост;
- **Работилница на тема „Синтетички дроги и нови психотропни супстанции“**, со цел запознавање со новите психотропни супстанции и трендовите на нивно криумчарење;
- **Работилница за акредитација на СЦО – технички оперативни советници за пост царинска ревизија**, со цел стекнување на знаење на СЦО Упатството за пост царински ревизии и акредитација на технички оперативен советник за пост царинска ревизија на СЦО;
- **Учество на Форум за јавни политики „Превенција на корупцијата – водство и координација во Македонија“**, со цел отварање на дискусија за улогата, досегашните постигнување и можностите за подобрување на работата на Државната комисија за спречување на корупцијата во спроведување на антикорупциските политики и борбата против корупцијата;
- **Форум за царинска соработка помеѓу Кина и земји од Централна и Источна Европа и работилница во рамки на Рамковниот договор и План за соработка помеѓу Кина, Унгарија, Србија и Македонија**, со цел усвојување на декларација насловена „Партнерство за поврзаност, развивање на царинска соработка помеѓу Кина и земјите од Централна и Источна Европа“;
- **Студиска посета за зајкнување на спроведување на правата од интелектуална сопственост**, со цел усогласување на законската рамка со законодавството на ЕУ, вклучувајќи го Законот за царински мерки за спроведување на заштита на правата од интелектуална сопственост и постапките кои произлегуваат од истоимениот закон, како и зајакнување на институционалните и административните капацитети на Царинската управа;
- **Работилница на тема: „Поддршка за приближување кон ЕУ во поглавје 24 - финансиски истраги“**, со цел понатамошна надградба на капацитетите за

финансиски истраги, конфискување, привремено осигурување и заплена на приход и имот стекнат од кривични дела при справување со организиран и сериозен криминал и корупција;

- **Работилница за носителите на административните извори на податоци и за останатите даватели на податоци** со цел за подобрување на доставувањето на статистичките податоци.

III.3. Интегритет

Збирот од сите политики, стандарди и процедури воспоставени во една организација кои ја зајакнуваат нејзината отпорност кон корупцијата и го намалуваат ризикот од коруптивно однесување од страна на нејзините вработени го означува системот за интегритет. Интегритет на ниво на една организација значи „отпорност на корупција“.

Во периодот јануари-јуни 2017 година се спроведени **36 внатрешни истраги** врз основа на Планот на активности на Секторот за професионална одговорност, примените поплаки кои се однесуваат на незаконито и непрофесионално постапување на вработените, информациите примени на отворената царинска линија 197 во кои се содржани наводи за непрофесионално однесување на царински службеници, како и врз основа на информациите што ги доставуваат или непосредно ги презентираат раководителите на организационите единици и вработените во Царинската управа. Во истиот период во 2016 година беа спроведени 41 внатрешна истрага.

Број на спроведени внатрешни истраги по организациски делови						
Организационен дел	2016			2017		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)
Централна управа	4	4	8	2	3	5
Царинарница Скопје	4	4	8	5	4	9
Царинарница Куманово	5	7	12	3	3	6
Царинарница Штип	/	/	/	/	1	1
Царинарница Гевгелија	5	5	10	2	5	7
Царинарница Битола	1	2	3	3	5	8
Вкупно	19	22	41	15	21	36

Во периодот јануари-јуни 2017 година во врска со постапувањето на вработените согласно позитивните законски одредби, подзаконските акти и оперативните

инструкции на Царинската управа, извршени се **17 внатрешни контроли**, додека во периодот јануари-јуни 2016 година беа извршени 30 внатрешни контроли.

Број на спроведени внатрешни контроли по организациски делови						
Организационен дел	2016			2017		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)
Централна управа	8	5	13	5	4	9
Царинарница Скопје	5	6	11	1	4	5
Царинарница Куманово	/	3	3	/	/	/
Царинарница Штип	/	1	1	/	1	1
Царинарница Гевгелија	/	/	/	/	/	/
Царинарница Битола	2	/	2	1	1	2
Вкупно	15	15	30	7	10	17

Во периодот јануари-јуни 2017 година, преку **отворената царинска телефонска линија (197)** се примени **13 поплаки** во кои странките генерално наведуваат непрофесионално однесување на царинските службеници во постапувањето при извршување на нивните обврски и овластувања. Од вкупно поднесените записи, по спроведените внатрешни истраги изготвени се 11 извештаи, додека за 2 во тек е утврдување на фактичката состојба. Во истиот период во 2016 година беа примени 12 поплаки за кои е утврдена неоснованост на нивната содржина.

Во периодот јануари-јуни 2017 година примена е 1 „online“ **пријава** за незаконско, непрофесионално и коруптивно постапување на царинските службеници, пристигната преку сервисот за пријавување на корупција на Интернет страницата на Царинската управа. Во истиот период во 2016 година исто така беше примена 1 „online“ пријава. И за двете пријави се изготвени извештаи со кои е утврдена неоснованост на нивната содржина.

Согласно обврската, по склучување на договор за вработување со Царинската управа или по престанок на работниот однос, службените лица од Царинската управа да достават пополнет анкетен лист до Секторот за професионална одговорност, во периодот јануари-јуни 2017 година евидентирани се 14 царински службеници кои доставиле **анкетен лист**, 33 кои доставиле **обрасци за промена на имотната состојба**, 5 кои доставиле **изјави за интереси** и 1 кој доставил известување за промена поврзана со поднесената **изјава за интереси**.

Во истиот период 2016 година, беа евидентирани 12 царински службеници кои доставиле анкетен лист, 30 кои доставиле образец за промена на имотна состојба, 9 кои доставиле изјава за интереси и 1 кој доставил известување за промена поврзана со поднесена изјава за интереси.

Во периодот јануари-јуни 2017 година беа донесени следните документи кои се однесуваат на професионалната одговорност на вработените во Царинската управа:

- Ново дополнето Упатство за работа на Секторот за професионална одговорност;
- Нова редивирана и дополнета Процедура за постапување со анкетни листови и изјави за интереси, проценка и анализа на податоци во Одделението за интегритет;
- Ново редивирано и дополнето Упатство за воспоставување на статистика на претставки, поплаки, предлози и граѓански дневник;
- Нов ревидиран Регистар на ризични точки во царинското работење подложни на корупција за периодот јануари-март 2017 година и нов Регистар на ризични точки во царинското работење подложни на корупција за периодот април-јуни 2017 година, кои се применуваат како корисна алатка за перманентно и ефикасно справување со можните кршења на царинското законодавство преку вршење на интерни контроли, а со тоа и за превенција од корупцијата.

Претставник на Царинската управа, како член на работна група за имплементација на ЕУ проект од програмата ИПА 2012 „Зајакнување на националните капацитети во борба против организиран криминал и корупција“, учествуваше во спроведените активности и работни состаноци.

Во периодот јануари-јуни 2017 година донесени се 12 решенија со кои се изречени дисциплински мерки – од кои со 5 е изречена парична казна во износ од 15% од последната исплатена месечна нето-плата на работник во траење од 6 месеци, со 2 е изречена парична казна во износ од 15% од последната исплатена месечна нето-плата на работник во траење од 1 месец, со 4 решенија е изречена парична казна во износ од 15% од последната исплатена месечна нето-плата на работник во траење од 3 месеци и со 1 решение е изречена дисциплинска мерка отказ на договор за вработување.

Донесени се 2 решенија со кое предлогот за поведување на постапка за утврдување на одговорност се одбива како неоснован, а постапката се запира.

Во периодот јануари-јуни 2017 година донесени се 6 решенија со кое на царински службеници им е утврдена основната плата во намален износ од 15% поради тоа што не ги оствариле просечните, односно очекуваните резултати од работата.

III.4. Внатрешна ревизија

Во периодот јануари-јуни 2017 година во Царинската управа се извршени 9 **внатрешни ревизии**. Врз основа на извршените ревизии утврдени се 31 **наод** и дадени се 33 **препораки за подобрување на работењето**.

Во периодот јануари-јуни изготвен е **Квартален извештај** за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија за IV квартал во 2016 година и степен на спроведување на препораките заклучно со IV квартал во 2016 година. Изготвен е **Квартален извештај** за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија за I квартал во 2017 година и степен на спроведување на препораките заклучно со I квартал во 2017 година. Изготвен е **Годишен извештај** за воспоставениот внатрешен контролен систем во Царинската управа на Република Македонија за 2016 година. Изготвен е **Извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија за 2016 година**, кој е доставен до Министерството за финансии – Централна единица за хармонизација, како прилог на Годишниот финансиски извештај на Царинската управа на Република Македонија.

Во периодот јануари-јуни 2016 година во Царинската управа беа извршени 10 внатрешни ревизии. Врз основа на ревизиите беа утврдени вкупно 28 наоди и беа дадени вкупно 29 препораки за подобрување на работењето во Царинската управа.

III.5. Наградување и унапредување

Во периодот јануари-јуни 2017 година донесени се 27 решенија со кои на царински службеници им е утврдена **основната плата во зголемен износ од 15%**, поради тоа што работата ја извршиле со особен успех и квалитет.

Во периодот јануари-јуни 2017 година во Царинската управа нема **унапредувања**.

Во периодот јануари-јуни 2017 година нема распишани **интерни огласи** за пополнување на слободни работни места.

По повод 14-ти јуни – Денот на Царинската управа, доделение се следиве награди на царински службеници:

- 1 **плакета со пофалница** за долгогодишна стручна работа и постигнат успех во работата;
- 10 **пофалници** на царински службеници заради постигнување исклучителни резултати во работата;
- 5 **парични награди во висина од 10.000,00 денари** заради постигнување исклучителни резултати во работата;
- 18 **јубилејни награди за 10 години непрекината работа во Царинската управа**;

- 115 јубилејни награди за 20 години непрекината работа во Царинската управа;
- 13 јубилејни награди за 30 години непрекината работа во Царинската управа.

По повод Денот на Царинската управа на Полициската станица за гранични проверки и граничен надзор Меџитлија ѝ е доделена **плакета со пофалница за особен придонес во меѓусебно успешно работење.**

Согласно Правилникот за системот на наградување на царински службеници („Сл.весник на РМ“ бр. 28/15 и 194/16) донесени се 5 **решенија за доделување на парична награда** во висина од 10.000,00 денари поради постигнати исклучителни резултати во работењето со вонредно залагање при спроведувањето на работните задачи, поврзани со правилна примена на одредбите на Законот за акцизите, Законот за даночната постапка, Законот за парничната постапка и Законот за стечај во работењето на Секторот за правни работи, како и со континуирано залагање во извршување на сите редовни задачи и задачи вон редовните задачи со што се придонесе за поефикасно и поквалитетно работење на Царинската управа во извршување на нејзините надлежности.

IV. НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА

IV.1. Основи

Во периодот јануари-јуни 2017 година, Комитетот за управување со животен циклус на апликации – КУЖЦА продолжи со своите активности поврзани со управувањето со животниот циклус на апликациите и ИКТ системите со цел остварување на планираните проектни задачи и цели и осигурување дека апликациите и ИКТ системите се користат и одржуваат правилно, со запазување на претходно поставените ограничувања кои се однесуваат на поставениот опсег, буџет и временски рок.

Во периодот јануари-јуни 2017 година до КУЖЦА се поднесени 4 Предлог проектни документи од кои 2 се однесуваат за унапредување на EXIM системот, 1 кој се однесува на измени и дополнувања на модулот за евиденција на дисциплински постапки во ЕДМС и 1 се однесува на креирање на датотека за електронска размена на податоци со Трезор на Министерството за финансии.

Во врска со јавните набавки за надградби или набавки на нови електронски системи или ИТ опрема, во периодот јануари-јуни 2017 година се започнати и се во различен стадиум на реализација следните јавни набавки: набавки на материјали за АОП, набавка на ИТ опрема, структурно каблирање на ГП Богородица и ГП Табановце, набавка на нови софтвери и развојни алатки, обновување на лиценци за „Microsoft Office“, „Oracle“ и „Windows“, одржување и развој на НЦТС, надворешна поддршка на хардвер за ИКТ системи, набавка на специјализирани обуки за ИКТ, телекомуникациски услуги и одржување на системот EXIM, миграција на „Exchange“ и „AD“ со вклучена набавка на лиценци, како и набавка на услуга за одржување на системот „ИТО“. Завршени се јавната набавка на дигитални сертификати и јавната набавка за одржување на „ИИС“, додека јавната набавка за сертификација по ISO 27000⁸ стандардот е поништена.

Изработени се и месечни извештаи за обемот на употреба и функционирање на апликациите кои се користат од страна на царинските службеници и економските оператори. Индикаторите за користење на апликациите се на очекуваното ниво, со намален број на инциденти.

IV.2. Административни постапки

Користење на електронскиот систем за управување со документи (ЕДМС)						
Организационен дел	2016			2017		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)

Корисници	1.135	1.135	1.135	1.131	1.126	1.126
Пристапи	82.621	88.513	171.134	73.284	73.194	146.478
Отворени предмети	22.526	24.746	47.272	21.151	21.953	43.104

Во периодот јануари-јуни 2017 година остварени се 146.478 пристапи и креирани се 43.104 предмети, а притоа се регистрирани 1.126 корисници.

Во периодот јануари-јуни 2016 година беа остварени 171.134 пристапи и беа креирани 47.272 предмети, а притоа беа регистрирани 1.135 корисници.

Во периодот јануари-јуни 2017 година најголем број на предмети се креирани во областа на скратени управни постапки (6.162), управни постапки (1.113), прекршочни и мандатни постапки (883) и акцизни постапки (932).

IV.3. Безбедност и комуникација

Видеоконференцискиот систем на Царинската управа е можност за видеоконференциско присуство на функционерите на органите на државна управа на седниците на Комисијата за економски систем и на седниците на Владата на Република Македонија. Во системот се вклучени 229 корисници од органите на државната управа, кои во периодот јануари-јуни 2017 реализираа 791 повик, видеоконференциски присуства на седниците на Комисијата за економски систем и на Владата на Република Македонија. Во рамки на Царинската управа во системот се вклучени 50 корисници кои во текот на овој период остварија 34 видеоконференциски повици. Во периодот јануари-јуни 2016 органите на државната управа остварија 1.536 повици, додека корисниците од Царинската управа остварија 214 повици.

IV.4. ИКТ поддршка

Во периодот јануари-јуни 2017 година во Царинската управа беа во функција голем број апликации наменети за поддршка на царинските службеници и на економските оператори, поддржани со масовна хардверска и комуникациска опрема. Просечната достапност на ИКТ системите и апликациите изнесуваше 99,5%.

Назив на апликација	Тип индикатор	2016			2017		
		Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)
ЕХИМ Лиценци	корисници	6.025	6.157	6.157	6.476	6.539	6.539
	пристапи	112.266	123.348	235.614	117.695	124.983	242.678
ЕХИМ Квоти	корисници	6.025	6.157	6.157	6.476	6.539	6.539
	пристапи	1.766	1.605	3.371	1.689	1.757	3.446
Веб портал	корисници	15.839	14.843	14.843	18.137	7.586	7.586
	пристапи	472.624	471.232	943.856	464.376	399.038	863.414
АСИКУДА	корисници	2.315	2.158	2.158	6.131	2.009	2.009
	пристапи	632.579	689.617	1.322.196	632.374	747.196	1.379.570
Работно Време	корисници	1.135	1.135	1.135	3.390	1.126	1.126
	пристапи	194.716	167.871	362.587	173.252	141.785	315.037
Лука	корисници	112	113	113	336	112	112
	пристапи	23.572	18.419	41.991	22.213	13.905	36.118
ЕДМС	корисници	1.135	1.135	1.135	3.390	1.126	1.126
	пристапи	83.511	88.513	172.024	73.284	73.194	146.478
ПЕК	корисници	450	452	452	1.376	463	463
	пристапи	6.404	6.683	13.087	5.761	4.055	9.816
Бордер	корисници	963	966	966	2.976	975	975
	пристапи	141.304	142.651	283.955	135.531	144.214	279.745
НКТС	корисници	831	850	850	2.689	913	913
	пристапи	75.556	83.157	158.713	73.568	84.300	157.868

IV.5 Управување со финансиски и нефинансиски ресурси

Во однос на уредби, упатства и процедури кои се однесуваат на работата на Секторот за административни и технички работи, во периодот јануари-јуни 2017 година донесени се:

- **Упатство за обезбедување на имот и лица во Царинската управа**, со кое се уредува начинот на обезбедување на имотот и лицата во просториите на Царинската управа;
- **Корисничко упатство за работа со модулот за евиденција на основни средства**, кое овозможува евидентирање на набавени, донирани и вишок на основни средства, задолжување на вработен со основно средство и евидентирање на локација и организациона единица во која се наоѓа основното средство, евидентирање на преносот (движењето) на основното средство од еден на друг вработен или од една во друга просторија, евидентирање на кусоци, расходувањето, отуѓени и уништени основни средства во Царинската управа и извештаи за евиденцијата на основни средства.

V. ОЛЕСНУВАЊЕ И ЗАБРЗУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИТЕ ПОСТАПКИ

V.1. Услови за спроведување на царинските формалности

Царинската управа перманентно работи на одржување на постојните и воведување на нови можности за олеснување и забрзување на царинските постапки и условите за нивно спроведување, со поддршка од информатичка и комуникациска технологија.

V.2. Е-Царина

V.2.1. Нов софтвер за обработка на царински декларации

Во периодот јануари-јуни 2017 година продолжија активностите за развој на новиот Систем за обработка на царински декларации и акцизни документи (СОЦДАД), започнат во јуни 2012 година, кој треба да го замени постојниот систем ASYCUDA.⁹

Во овој период членовите на работните групи, заедно со испорачателот на овој систем, работеа на имплементација на модулите на системот од четвртата испорака (од вкупно 5 испораки). Во периодот јануари-јуни 2017 година успешно завршија тестирањата на фаза број 4 и се отпочна со подготовки за почнување на фаза 5 од овој проект, а се одржаа и повеќе работилници во насока на полесна имплементација на фаза 5 од проектот.

Во овој период се одвиваше редовната комуникација со експертите на изведувачот, со цел разрешување на отворени прашања и проблеми кои се однесуваат на веќе испорачаните модули.

Со воведување на СОЦДАД, Царинската управа ќе обезбеди безбедно, интероперативно ИТ решение во согласност со стандардите на СЦО и ЕУ, целосно бесхартиена околина при спроведување на царинските и акцизните постапки, преку размена на електронски податоци со економските оператори и другите државни институции, забрзување на царинските и акцизните постапки за економските оператори и целосна компатибилност со системите на ЕУ.

⁹ Новиот СОЦДАД, кој треба да го замени постојниот систем ASYCUDA, ќе обезбеди интероперабилност и интерконекции со царинските информатички системи на ЕУ, управување со царинските декларации и акцизните документи (поднесување, евидентирање, прифаќање, обработка и архивирање), контрола на движењето на акцизните добра и царинските стоки преку размена на стандардизирани електронски пораки со економски оператори, ефикасност во спроведување на контролите околу наплатени и вратени царински давачки, акцизи, такси и други давачки, олеснување на трговија преку забрзан проток на стока, подобрување на безбедноста на синцирот на снабдување, согласно стандардите на ЕУ и СЦО.

V.2.2. EXIM

На крајот од периодот јануари-јуни 2017 година, во EXIM¹⁰ беа регистрирани **6.539 економски оператори** – корисници на системот, кои преку 12¹¹ (од 17 регистрирани) државни органи, директно вклучени во постапката на издавање на дозволите, можеа да аплицираат за 60 различни видови **увозни, извозни и транзитни дозволи и тарифни квоти**.

Во периодот јануари-јуни 2017 година апликацијата се користеше редовно, при што преку EXIM се **издадени 44.703 дозволи и 3.449 квоти**.

Најголем број од издадените дозволи во овој период се однесуваат на увоз на прехранбени производи (17,4 илјади), потврди за органолептички преглед (7,2 илјади), ветеринарни документи (6,7 илјади), согласности за царинење на стока за општа употреба (5,1 илјади) и лекови и медицински помагала (4,2 илјади).

Просечното време за добивање на овие дозволи во периодот јануари-јуни 2017 година изнесуваше околу 2,4 часа.

БРОЈ НА УВОЗНИ И ИЗВОЗНИ ДОЗВОЛИ ИЗДАДЕНИ ПРЕКУ EXIM						
Име на дозволата	2016			2017		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)
Одобрение за увоз на ветеринарно медицински препарати	46	51	97	51	56	107
Документ за ветеринарна проверка на продукти за исхрана на животни	133	153	286	138	147	285
Ветеринарен влезен документ за живи животни	64	59	123	74	61	135
Ветеринарен влезен документ за производи од животинско потекло	3.156	3.349	6.505	2.860	3.350	6.210
Согласност пратката со храна, производи и материјали кои доаѓаат во контакт со храната да влезе на територијата на Република Македонија	7.775	8.881	16.656	8.114	9.266	17.380
Одобрение за пренесување (трансфер) на оружје и муниција при увоз	12	30	42	20	27	47
Дозвола за извоз на прекурсори	32	23	55	39	29	68
Дозвола за извоз на опојни дроги и психотропни супстанции	101	120	221	126	134	260
Дозвола за увоз на прекурсори	58	62	120	59	59	118
Одобрение за увоз на лекови	907	990	1.897	950	894	1.844
Одобрение за увоз на медицински помагала	1.235	1.365	2.600	1.415	1.494	2.909
Одобрение за увоз на опасни и други видови на хемикалии	284	336	620	250	310	560
Дозвола за увоз на опојни дроги и психотропни супстанции	31	45	76	49	34	83
Дозвола за транспорт/транзит на опасни материји	333	351	684	323	390	713
Согласност за царинење на предмети за општа употреба	2.366	2.642	5.008	2.475	2.800	5.275
Потврда за извршен органолептички преглед и земени ностри	3.864	3.149	7.013	3.845	3.319	7.164
Уверение за извоз и изнесување на незаштитени културни добра	86	137	223	101	129	230
Други дозволи	596	706	1.302	635	680	1.315
ВКУПНО	21.079	22.449	43.528	21.524	23.179	44.703

¹⁰ Електронскиот систем за издавање увозни и извозни дозволи и тарифни квоти - EXIM е достапен на Web страницата на Царинската управа од јануари 2008 година и оттогаш наваму масовно се користи од економските оператори (работата на EXIM е уредена со повеќе интерни акти на Царинската управа, како и со Уредба донесена од страна на Владата на Република Македонија).

¹¹ Покрај овие 12, во постапката на издавање на дозволи преку системот индиректно се вклучени уште 2 државни органи.

V.3. Обем на извршени работи

V.3.1. Царински и акцизни одобренија и лиценци

На крајот на јуни 2017 година, вкупно **247** компании имаа одобрение за вршење работи на **застапување во царински постапки**, додека во јуни 2016 имаше **323** вакви компании. На крајот на јуни 2017 година бројот на **физички лица – иматели на лиценци за вршење работи на застапување во царински постапки** изнесува **1.123**, додека во јуни 2016 година имаше 1.262 вакви лица.

Најзастапен вид **царинска постапка со економски ефект** е увозот за облагородување, по што следи царинско складирање и извозот за облагородување. Имателите на ваков вид на одобренија во најголем процент припаѓаат на текстилната индустрија, по што следат иматели од областа на чевларската индустрија и металургијата. На крајот на јуни 2017 година **169** трговски друштва се иматели на одобренија за **увоз за облагородување** и **12** трговски друштва поседуваат одобренија за **извоз за облагородување**. Одобренија за **царинско складирање** поседуваат **85** трговски друштва. Издадените одобренија за **еднократна примена** во периодот јануари-јуни 2017 година изнесуваат **2.665**.

На крајот на јуни 2016 година, 167 трговски друштва биле иматели на одобренија за увоз за облагородување и 14 трговски друштва поседувале одобренија за извоз за облагородување, додека 82 трговски друштва поседувале одобренија за царинско складирање. Бројот на издадени одобренија за еднократна примена во периодот јануари-јуни 2016 година изнесувал 2.591.

На крајот на јуни 2017 година активни се **221 одобрение за поедноставени царински постапки** од кои **49** одобренија за **локално царинење при увоз**, **74** одобренија за **локално царинење при извоз**, **62** одобренија за **овластен примач во транзит**, **29** одобренија за **овластен испраќач** и **7** одобренија за **поедноставено декларирање**.

Во јуни 2016 биле активни 217 одобренија за **поедноставени царински постапки**.

Заклучно со јуни 2017 година важечки се **575 Задолжителни тарифни информации (ЗТИ)** кои ги издава Царинската управа по писмено барање од страна на правно или физичко лице за утврдување на тарифната ознака за одреден тип на стока, со цел да се утврдат царинските и другите давачки или примена на нетарифни мерки за планиран увоз или извоз. Во јуни 2016 година биле важечки 591 ЗТИ. ЗТИ има важност од 3 години и придонесува за упростување и забрзување на царинските постапки во делот на тарифно распоредување на стоките, за зголемување на предвидливоста на царинското застапување на економските оператори, како и за еднообразна примена на Царинската тарифа и правилна наплата на царинските давачки.

Во периодот јануари-јуни 2017 година издадени се 2 нови **одобренија за одобрен извозник**. Бројот на издадени одобренија за одобрен извозник заклучно со крајот на 2016 година изнесуваше 131. Овој број континуирано се зголемува во текот на 2017 година, односно се зголемува и листата на одобрени извозници иматели на ова одобрение, па така вкупниот број на издадени одобренија за одобрен извозник заклучно со јуни 2017 година изнесува 134, од кои 124 се активни. Со издавање на одобрението за одобрен извозник на имателот му се овозможува поедноставување на постапката за докажување на потеклото при извоз, односно му се овозможува да изготвува изјави во фактура со кои го докажува преференцијаното потекло без разлика на вредноста на стоката за која се однесува изјавата. Ова е особено важно доколку извозникот веќе поседува и одобрение за локално царинење и извозната постапка ја извршува надвор од царинските терминали и надвор од работното време.

Вкупниот број на активни **одобренија за одложено плаќање** на крајот на јуни 2017 година изнесува 160, додека на крајот на јуни 2016 година изнесувал 165.

На крајот на јуни 2017 година вкупниот број на **активни акцизни дозволи** по економски оператори изнесува 81. На крајот на јуни 2016 година, вкупниот број на активни акцизни дозволи по економски оператори изнесуваше 86.

На крајот на периодот јануари-јуни 2017 година вкупниот број на **активни одобренија за акцизно повластено користење** по економски оператори изнесува 316. На крајот на јуни 2016 година вкупниот број на активни одобренија за акцизно повластено користење по економски оператори изнесуваше 347.

V.3.2. Преференцијално потекло на стоките

Република Македонија има склучено договори за слободна трговија со Турција, Украина и државите членки на ЕУ, ЕФТА и ЦЕФТА.

Реализираниот надворешен трговски промет во периодот јануари-јуни 2017 година, за кој е користен доказ за преференцијално потекло, изнесува 205,10 милијарди денари и е зголемен во однос на истиот период во 2016 година кога изнесуваше 192,99 милијарди денари. Најголем дел од овој промет е остварен со земјите членки на ЕУ и изнесува 168,13 милијарди денари или 81,97% и е зголемен во однос на истиот период во 2016 година кога изнесуваше 160 милијарди денари. Размената со земјите членки на ЦЕФТА во периодот јануари-јуни 2017 година изнесува 27,79 милијарди денари или 13,55% од вкупно остварениот промет со преференцијално потекло и е зголемен во однос на истиот период во 2016 година кога изнесуваше 24,07 милијарди денари. Најголем процент од остварениот промет со преференцијално потекло со земјите членки на ЦЕФТА отпаѓа на трговската размена со Србија.

ВКУПНО КОРИСТЕЊЕ НА ДОГОВОРИТЕ ЗА СЛОБОДНА ТРГОВИЈА (Во милијарди денари)												
Договорна страна	Увоз и извоз во 2016 година						Увоз и извоз во 2017 година					
	Прв квартал		Втор квартал		Вкупно (јан.-јуни)		Прв квартал		Втор квартал		Вкупно (јан.-јуни)	
	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%	МКД	%
ЕУ	77,47	84,40	82,53	81,55	160,00	82,90	80,06	83,25	88,07	80,84	168,13	81,97
ЕФТА	0,28	0,31	0,40	0,40	0,69	0,36	0,42	0,44	0,49	0,45	0,92	0,45
ЦЕФТА	10,37	11,30	13,70	13,53	24,07	12,47	11,93	12,40	15,86	14,56	27,79	13,55
Албанија	0,77	0,84	1,21	1,20	1,98	1,03	0,96	0,99	1,33	1,22	2,28	1,11
Б и Х	1,54	1,68	2,06	2,03	3,60	1,87	1,63	1,70	2,04	1,88	3,67	1,79
Црна Гора	0,35	0,38	0,48	0,48	0,83	0,43	0,39	0,40	0,56	0,52	0,95	0,46
Косово	1,99	2,17	2,56	2,53	4,55	2,36	2,56	2,67	3,40	3,12	5,96	2,91
Србија	5,69	6,20	7,34	7,25	13,03	6,75	6,36	6,61	8,48	7,78	14,83	7,23
Молдавија	0,03	0,03	0,04	0,04	0,07	0,04	0,03	0,03	0,06	0,05	0,08	0,04
Турција	3,65	3,97	4,43	4,38	8,08	4,19	3,69	3,84	4,41	4,05	8,10	3,95
Украина	0,01	0,01	0,15	0,15	0,16	0,08	0,07	0,07	0,10	0,09	0,17	0,08
Вкупно	91,78	100,00	101,21	100,00	192,99	100,00	96,16	100,00	108,94	100,00	205,10	100,00

V.4. Промет на товарни моторни возила (ТМВ) на граничните премини

Во периодот јануари-јуни 2017 година на граничните премини за патен сообраќај вкупно транзитирале околу 431 илјада ТМВ, од кои околу 238 илјади полни, а околу 193 илјади празни ТМВ. Најголем промет е остварен на граничните премини со Грција, и тоа околу 167 илјади ТМВ или околу 39%. Најголем промет по поединечни премини е остварен на ГП Богородица со околу 24% од вкупниот промет. Во истиот период минатата 2016 година вкупно транзитираа околу 426 илјади ТМВ, од кои околу 238 илјади полни и околу 188 илјади празни ТМВ.

ВКУПЕН ПРОМЕТ НА ТМВ ПО ГРАНИЧНИ ПРЕМИНИ (ВО ИЛЈАДИ)																			
Граничен премин		Косово			Србија			Бугарија			Грција			Албанија					
		Блаце	Јакинце	Вкупно	Табановце	Пелине	Вкупно	Деве Баир	Делчево	Ново Село	Вкупно	Дојран	Богородица	Меџитија	Вкупно	Стење	Кафасан	Св.Наум	Блато
2016	Прв квартал	Полни	6,3	0,0	6,3	41,5	0,0	41,5	7,0	3,7	4,6	15,3	14,2	24,7	2,5	41,4	0,1	7,8	0,0
		Празни	14,0	1,1	15,1	13,8	0,0	13,8	5,7	4,2	6,3	16,2	6,0	23,1	3,7	32,9	0,3	5,7	0,1
		Вкупно	20,3	1,1	21,4	55,3	0,0	55,3	12,7	7,9	10,9	31,5	20,2	47,8	6,2	74,3	0,4	13,5	0,1
	Втор квартал	Полни	10,6	0,0	10,6	45,9	0,0	45,9	7,9	3,8	5,1	16,7	12,9	24,2	2,4	39,6	0,0	12,9	0,0
		Празни	23,1	2,5	25,5	16,0	0,0	16,0	6,2	4,3	6,7	17,0	6,2	22,2	4,4	32,8	0,3	10,5	0,0
		Вкупно	33,7	2,5	36,1	61,8	0,0	61,8	14,0	8,0	11,7	33,7	19,2	46,4	6,8	72,4	0,5	23,4	0,0
	Вкупно (јан.-јуни)	Полни	16,9	0,0	16,9	87,4	0,0	87,4	14,9	7,5	9,7	32,0	27,1	48,9	4,9	81,0	0,1	20,7	0,0
		Празни	37,1	3,6	40,6	29,8	0,0	29,8	11,9	8,5	13,0	33,2	12,2	45,3	8,1	65,7	0,6	16,2	0,1
		Вкупно	54,0	3,6	57,5	117,1	0,0	117,1	26,7	15,9	22,6	65,2	39,4	94,2	13,0	146,7	0,9	36,9	0,1
2017	Прв квартал	Полни	6,5	0,0	6,5	28,4	0,0	28,4	7,4	3,3	3,3	14,0	20,0	24,5	3,2	47,7	0,1	13,0	0,0
		Празни	14,5	0,8	15,3	13,6	0,0	13,6	5,6	3,9	6,3	15,9	6,5	23,2	3,0	32,8	0,3	8,0	0,1
		Вкупно	20,9	0,8	21,8	42,0	0,0	42,0	13,1	7,2	9,6	29,8	26,6	47,7	6,2	80,5	0,4	21,1	0,1
	Втор квартал	Полни	12,4	0,0	12,4	33,8	0,0	33,8	9,3	3,7	3,8	16,7	19,4	28,8	2,1	50,2	0,1	14,8	0,0
		Празни	22,7	1,6	24,3	16,4	0,1	16,5	6,3	4,1	7,1	17,5	6,4	27,7	2,9	37,0	0,5	10,2	0,1
		Вкупно	35,1	1,6	36,7	50,3	0,1	50,3	15,5	7,8	10,9	34,2	25,7	56,5	5,0	87,2	0,6	25,0	0,1
	Вкупно (јан.-јуни)	Полни	18,8	0,0	18,8	62,2	0,0	62,2	16,7	6,9	7,1	30,7	39,4	53,3	5,3	97,9	0,2	27,8	0,0
		Празни	37,2	2,4	39,6	30,0	0,1	30,1	11,9	8,0	13,4	33,4	12,9	50,9	5,9	69,8	0,8	18,2	0,2
		Вкупно	56,0	2,4	58,4	92,3	0,1	92,3	28,6	15,0	20,5	64,0	52,3	104,2	11,2	167,7	1,0	46,0	0,2

V.5. Обработени царински декларации

Во периодот јануари-јуни 2017 година обработени се 492,4 илјади **царински декларации** од кои најголемиот дел се однесуваат на **увоз** (околу 44,94%) и **транзит** (околу 30,89%), по кои следи **извозот** (околу 21,55%) и **повторниот извоз** (околу 2,62% од вкупно обработените декларации). Учеството на **поедноставените постапки** во вкупните извозни и увозни постапки изнесува 29,69%. Притоа, поедноставените постапки во извозот учествуваат со 44,29%, а во увозот со 22,68%.

БРОЈ НА РЕАЛИЗИРАНИ ЦАРИНСКИ ПОСТАПКИ (во илјади)						
Вид на царинска постапка	2016			2017		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)
Транзитна	74,8	83,7	158,6	70,7	81,4	152,1
Извоз	43,5	53,8	97,2	46,0	60,1	106,1
Редовен извоз	24,1	29,8	53,9	24,0	33,6	57,6
Поедноставена постапка при извоз	18,7	23,2	41,8	21,3	25,7	47,0
Привремен извоз	0,8	0,8	1,6	0,6	0,7	1,3
Увоз	94,8	117,4	212,2	100,5	120,8	221,3
Редовен увоз	72,9	86,7	159,6	70,3	85,0	155,3
Поедноставена постапка при увоз	14,7	22,2	36,9	23,0	27,2	50,2
Царинско складирање	1,8	1,7	3,4	1,8	1,8	3,6
Привремен увоз	4,8	6,0	10,8	4,9	6,2	11,1
Увоз на привремено извезена стока	0,6	0,7	1,3	0,5	0,6	1,1
Повторен извоз	6,9	6,8	13,7	6,5	6,5	13,0
Вкупно	220,0	261,7	481,7	223,6	268,8	492,4

Во периодот јануари-јуни 2017 година вообичаено доминираше патниот сообраќај со околу 96,18% од вкупно обработените царински декларации. Железничкиот сообраќај учествуваше со 0,57%, а авио-сообраќајот со 3,04%.

ОБРАБОТЕНИ ДЕКЛАРАЦИИ СПОРЕД ВИД НА ТРАНСПОРТ (во илјади)								
Вид на транспорт			Патен	Железнички	Авионски	Поштенски	Друг	Вкупно
2016	Прв квартал	Увоз	91,00	0,60	3,80	0,50	0,10	95,80
		Извоз	42,90	0,20	3,80	0,00	0,00	46,90
		Транзит	72,00	4,40	0,00	0,00	0,00	76,34
		Вкупно	205,90	5,10	7,50	0,50	0,10	219,08
	Втор квартал	Увоз	113,70	0,70	3,90	0,40	0,10	118,87
		Извоз	56,20	0,20	3,80	0,00	0,00	60,21
		Транзит	83,70	0,00	0,00	0,00	0,00	83,72
		Вкупно	253,60	1,00	7,70	0,60	0,20	262,90
	Вкупно (јан.-јуни)	Увоз	204,70	1,30	7,70	0,90	0,20	214,67
		Извоз	99,10	0,40	7,60	0,00	0,00	107,11
		Транзит	155,70	4,40	0,00	0,00	0,00	160,06
		Вкупно	459,50	6,10	15,20	1,10	0,30	481,98
2017	Прв квартал	Увоз	101,20	0,50	3,50	0,30	0,20	105,70
		Извоз	48,80	1,40	4,10	0,00	0,00	54,30
		Транзит	72,90	0,00	0,00	0,00	0,00	72,90
		Вкупно	222,90	1,90	7,60	0,30	0,20	232,90
	Втор квартал	Увоз	119,22	0,72	3,63	0,35	0,22	124,11
		Извоз	63,45	0,26	4,13	0,06	0,02	67,89
		Транзит	81,40	0,02	0,00	0,00	0,00	81,42
		Вкупно	264,04	0,96	7,80	0,55	0,26	273,39
	Вкупно (јан.-јуни)	Увоз	220,42	1,22	7,13	0,65	0,42	229,81
		Извоз	112,25	1,66	8,23	0,06	0,02	122,19
		Транзит	154,30	0,02	0,00	0,00	0,00	154,32
		Вкупно	486,96	2,89	15,37	0,70	0,43	506,31

Во периодот јануари-јуни 2017 година најголем дел од вкупниот број на декларации се обработени во Царинарница Скопје и тоа 36,1%. Во Царинарница Гевгелија обработени се 25,4% од вкупниот број на декларации, а во Царинарница Куманово обработени се 22% од вкупниот број на декларации. Останатите 16,6% се обработени во Царинарница Битола (8,9%) и Царинарница Штип (7,7%).

ВКУПНО ОБРАБОТЕНИ ЦАРИНСКИ ДЕКЛАРАЦИИ ВО 2017 ГОДИНА ПО ЦАРИНСКИ ИСПОСТАВИ (ВО ИЛЈАДИ)												
Царинска испостава	2016						2017					
	Прв квартал		Втор квартал		Вкупно (јан.-јуни)		Прв квартал		Втор квартал		Вкупно (јан.-јуни)	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Царинарница Скопје	77,9	35,0	95,7	36,2	173,6	35,7	83,4	36,1	98,9	36,5	182,3	36,3
1 ЦИ Скопје 1	23,1	10,4	28,9	10,9	52,0	10,7	27,0	11,7	34,0	12,5	61,0	12,2
2 ЦИ Скопје 2	20,0	9,0	22,6	8,6	42,6	8,8	20,3	8,8	22,3	8,2	42,6	8,5
3 ЦИ Скопје 3	9,1	4,1	10,5	4,0	19,6	4,0	9,7	4,2	10,0	3,7	19,6	3,9
4 ЦИ Скопје 4	5,0	2,2	5,6	2,1	10,6	2,2	6,8	2,9	8,0	2,9	14,8	2,9
5 ЦИ Слободна зона Скопје	4,0	1,8	4,2	1,6	8,2	1,7	4,1	1,8	4,8	1,8	8,9	1,8
6 ЦИ Пошта Скопје	0,7	0,3	0,7	0,3	1,4	0,3	0,7	0,3	0,7	0,3	1,4	0,3
7 ЦИ Аеродром Скопје	8,0	3,6	7,8	3,0	15,8	3,2	7,3	3,2	7,3	2,7	14,7	2,9
8 ЦИ Блаце	5,3	2,4	11,5	4,4	16,8	3,5	5,1	2,2	8,4	3,1	13,5	2,7
9 ЦИ Тетово	2,4	1,1	3,9	1,5	6,3	1,3	2,2	0,9	3,4	1,2	5,5	1,1
Царинарница Куманово	53,9	24,2	61,3	23,2	115,2	23,7	51,9	22,5	58,9	21,7	110,8	22,1
10 ЦИ Куманово	7,9	3,5	9,3	3,5	17,2	3,5	7,6	3,3	12,3	4,5	19,9	4,0
11 ЦИ Табановце Автопат	38,1	17,1	42,5	16,1	80,6	16,5	36,6	15,8	32,4	11,9	68,9	13,7
12 ЦИ ЖС Табановце				0,0	0	0,0	0		1,46	0,5	1,46	0,3
13 ЦИ Деве Баир	8,1	3,6	9,4	3,6	17,5	3,6	7,7	3,3	6,7	2,5	14,4	2,9
Царинарница Штип	18,2	8,2	20,2	7,6	38,4	7,9	18,4	8,0	18,9	6,9	37,2	7,4
14 ЦИ Штип	12,2	5,5	13,7	5,2	25,9	5,3	12,9	5,6	14,3	5,3	27,2	5,4
15 ЦИ Делчево	4,4	2,0	4,7	1,8	9,1	1,9	3,9	1,7	2,4	0,9	6,3	1,2
16 ЦИ Велес	1,5	0,7	1,8	0,7	3,3	0,7	1,7	0,7	2,2	0,8	3,9	0,8
Царинарница Гевгелија	55,5	24,9	66,2	25,1	121,7	25,0	56,4	24,5	71,6	26,4	128,0	25,5
17 ЦИ Богородица	18,1	8,1	15,0	5,7	33,1	6,8	11,3	4,9	16,1	5,9	27,4	5,5
18 ЦИ Гевгелија	10,6	4,8	14,5	5,5	25,1	5,2	12,6	5,5	16,5	6,1	29,1	5,8
19 ЦИ Кавадарци	11,8	5,3	18,2	6,9	30,0	6,2	20,0	8,7	22,5	8,3	42,5	8,5
20 ЦИ Струмица	3,0	1,4	6,3	2,4	9,3	1,9	2,7	1,2	7,0	2,6	9,7	1,9
21 ЦИ Ново Село	3,7	1,7	4,7	1,8	8,4	1,7	3,4	1,5	3,6	1,3	7,0	1,4
22 ЦИ Дојран	8,2	3,7	7,5	2,8	15,7	3,2	6,5	2,8	5,8	2,1	12,3	2,4
Царинарница Битола	17,2	7,7	20,9	7,9	38,1	7,8	20,6	8,9	22,6	8,3	43,2	8,6
23 ЦИ Битола	4,2	1,9	3,9	1,5	8,1	1,7	4,4	1,9	4,3	1,6	8,7	1,7
24 ЦИ Мешитлија	3,6	1,6	3,3	1,2	6,9	1,4	4,1	1,8	3,5	1,3	7,5	1,5
25 ЦИ Прилеп	2,8	1,2	3,4	1,3	6,2	1,3	3,4	1,5	3,1	1,1	6,4	1,3
26 ЦИ Охрид	0,6	0,3	0,6	0,2	1,2	0,2	0,6	0,3	0,7	0,3	1,3	0,3
27 ЦИ Охрид Аеродром	0,1	0,0	0,2	0,1	0,3	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,3	0,1
28 ЦИ Струга	2,2	1,0	3,0	1,1	5,2	1,1	2,6	1,1	3,2	1,2	5,7	1,1
29 ЦИ Кафасан	3,9	1,7	6,4	2,4	10,3	2,1	5,5	2,4	7,6	2,8	13,1	2,6
30 ЦИ Блато	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Вкупно	222,7	100,0	264,2	100,0	486,9	100,0	230,6	100,0	271,4	100,0	502,0	100,0

V.6. Наплатени приходи

Во периодот јануари-јуни 2017 година остварен е **вкупен приход** од **36.796,25 милиони денари**. Овој износ е:

↑ поголем за 5,7% во однос на **планираниот приход** од 34.811,31 милиони денари и

↑ поголем за 8,6% во однос на **остварениот приход** во периодот јануари-јуни 2016 во износ од 33.880,24 милиони денари.

План и наплатата во периодот јануари-јуни 2017, споредено со истиот период од 2014 до 2016 година:

во милиони денари

ПЕРИОД	План 2017	Остварено 2017	Остварено 2016	Остварено 2015	Остварено 2014
Јануари-јуни	34.811,31	36.796,25	33.880,24	31.460,91	29.657,15
ИНДЕКС	Наплата/план 2017		2017/2016	2017/2015	2017/2014
Период 2017/'16/'15/'14	5,7%		8,6%	17,0%	24,1%

План и наплатата по вид на давачки во периодот јануари-јуни 2017, споредено со истиот период во периодот од 2014 до 2016 година:

во милиони денари

ПРИХОД	План јан.-јуни 2017	Остварено јан.-јуни 2017	Остварено јан.-јуни 2016	Остварено јан.-јуни 2015	Остварено јан.-јуни 2014	Наплата/План 2017	2017/2016
						%	%
1	2	3	4	5	6	7 (3:2)	8 (3:4)
Царина	2.399,27	2.507,75	2.303,76	2.021,45	2.132,48	↑4,5%	8,9%
ДДВ	20.748,42	22.054,55	19.774,78	18.504,05	18.316,28	↑6,3%	11,5%
Акциза	11.350,42	11.926,27	11.472,16	10.634,30	8.920,60	↑5,1%	4,0%
Надоместоци	313,20	307,67	329,54	301,11	287,79	↓-1,8%	-6,6%
ВКУПНО	34.811,31	36.796,25	33.880,24	31.460,91	29.657,15	↑5,7%	↑8,6%

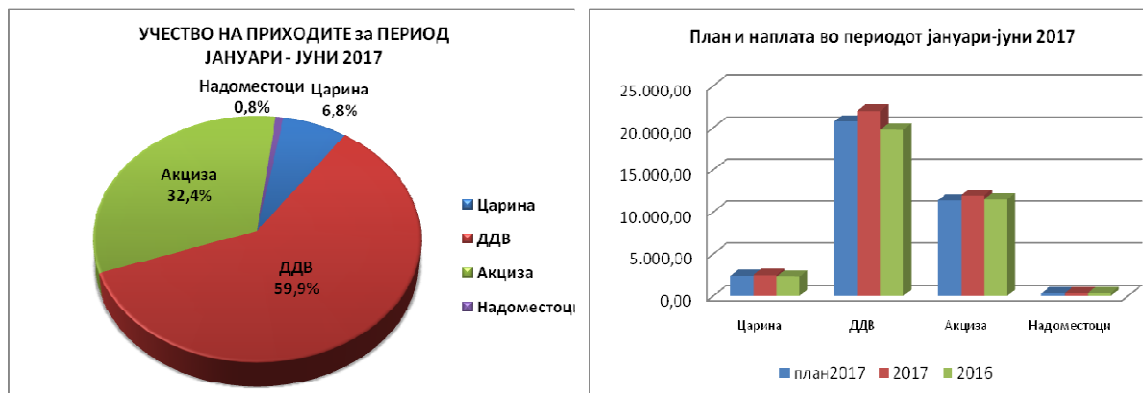
Од табелата може да се забележи:

Во периодот јануари-јуни 2017 година во однос на планираниот износ за периодот јануари-јуни 2017 година остварена е:

↑ зголемена наплата на: ДДВ за 6,3%, Царина за 5,1% и Акциза за 4,5%.	↓ намалена наплата на: Надоместоци за 1,8%.
--	--

Во периодот јануари-јуни 2017 година во однос на наплатените приходи за периодот јануари-јуни 2016 година остварена е:

↑ зголемена наплата на: ДДВ за 11,5% Царина за 8,9% и Акциза за 4,0%.	↓ намалена наплата на: Надоместоци за 6,6%.
--	--

V.6.1. Царина

Во периодот јануари-јуни 2017 година, остварен е вкупен **приход од царина** од **2.505,75 милиони денари**. Овој износ е:

- ↑ поголем за 4,5% во однос на **планираниот** од 2.399,27 милиони денари и
- ↑ поголем за 8,9% во однос на **остварениот** во 2016 година во износ од 2.303,76 милиони денари.

V.6.2. ДДВ

Во периодот јануари-јуни 2017 година остварен е вкупен **приход од ДДВ од увоз** од **22.054,55 милиони денари**. Овој износ е:

- ↑ поголем за 6,3% во однос на **планираниот** од 20.748,42 милиони денари и
- ↑ поголем за 11,5% во однос на **остварениот** во 2016 година во износ од 19.774,78 милиони денари.

V.6.3. Акцизи

Во периодот јануари-јуни 2017 година, остварен е вкупен **приход од акциза** од **11.926,27 милиони денари**. Овој износ е:

- ↑ поголем за 5,1% во однос на **планираниот** од 11.350,42 милиони денари и
- ↑ поголем за 4,0% во однос на **остварениот** во 2016 година во износ од 11.472,16 милиони денари.

V.6.4. Надоместоци

Во периодот јануари-јуни 2017 година остварен е вкупен **приход од надоместоци** од **307,67 милиони денари**. Овој износ е:

- ↓ понизок за 1,8% во однос на **планираниот** од 313,20 милиони денари и
- ↓ понизок за 6,6% во однос на **остварениот** во 2016 година во износ од 329,54 милиони денари.

VI. КОНТРОЛА И ПРИМЕНА НА ЗАКОНИТЕ

Контрола на примената на законите во Царинската управа подразбира спроведување контрола од аспект на наплатата на буџетските приходи, спречување на нелегална трговија и нелојална конкуренција, спречување трговија со забранета стока и финансирање тероризам, заштита на животот и здравјето на луѓето, како и заштита на животната средина и културното наследство.

VI.1. Основи

Во периодот јануари-јуни 2017 година Царинската управа продолжи да ги унапредува системите за анализа на ризик, царинско разузнавање, контрола на трговски друштва, истрагите и работата на специјалните единици.

Во периодот јануари-јуни 2017 година беа донесени следните документи кои се однесуваат на контрола и примена на законите во Царинската управа:

- **Прирачник за царинска или надворешна контрола на трговски друштва.**
- **Процедура за вршење царинска или надворешна контрола на трговски друштва.**
- **Ново Упатство за поставување и следење на минимални квантитативни цели за спречување нелегална трговија и за олеснување на трговијата, со цел посеопфатно следење и анализа на резултатите од редовните активности на царинските службеници.** Изготвен е нов образец – План за квантитативни цели за минимален број на контроли на акцизни стоки во внатрешен промет и квантитативните цели за 2017 година.
- **Процедура за доделување право за пристап и начин на работа со ATIS** – системот претставува ефективна алатка за анализа и проценка на ризик и борба против измами во транзитната постапка, во рамки на НКТС. Подготовките за неговата комплетна употреба се завршени, а пристап до системот имаат 25 царински работници.
- **Акционен план за 2017 година за спроведување на Стратегијата за спречување на нелегалната трговија со оружје 2016-2020 година.**
- **Акционен план за 2017-2018 година за спроведување на Стратегијата за спречување на нелегалната трговија со наркотични средства, средства кои го загрозуваат здравјето на луѓето 2016-2020 година.**
- **Акционен план за 2017 година за спроведување на Стратегијата за заштита на правата од интелектуална сопственост за период 2016-2018 година.**

- **Акционен план за 2017-2018 година за спроведување на Стратегијата за спречување на нелегалното производство, промет и шверц со тутун и тутунски производи за 2016-2018 година.**
- **Измена на Упатството за работа со апликацијата за системска размена на податоци – SEED2**, во насока на усогласување на содржината на упатството со најновата верзија на апликацијата, во која ќе биде имплементирана функционалност за усогласување на податоци за поедноставени постапки. Во врска со ова упатство изготвени се:
 - **Корисничко упатство за користење на апликацијата за систематска електронска размена на податоци-SEED2 и**
 - **Корисничко упатство за работа со модулот за селекција на пратки преку SEED2.**
- **Процедура за постапување при откривање на кривично дело**, која се применува со цел да се обезбеди законито, ефикасно и правично постапување на царинските службеници при откривање на кривично дело.
- **Упатство за работа на Одделението за управување со ризици**, со кое се одредуваат насоките за примената на процесот на управување со ризик. Непосредно и континуирано го усовршуваат процесот на управувањето со ризици заради постигнување на ефикасна и ефективна селекција на царинските стоки и лицата кои учествуваат во царинските постапки, а се со повисок ризик и кон нив се насочуваат расположивите царински ресурси. При тоа, со преземање на соодветни мерки и активности за отстранување на констатираните ризични состојби, се овозможува слободен проток со минимално потребно задржување за царинските стоки и лицата кои учествуваат во царинските постапки, а кај кои не постои ризик.
- **Процедура за проверка на докази за потекло**, со која се уредува начинот на иницирање, тек и завршување на постапката на верификација на докази за потекло, издадени согласно договорите кои Република Македонија ги склучила со одредени земји или група на земји, а со кои се предвидува одобрување на преференцијален тарифен третман. Процедурата го опишува начинот на постапување при проверка на докази за потекло издадени од странски царински органи и презентирани при увоз во Република Македонија или издадени од организациските единици на Царинската управа при извоз на производи во странство.
- **Процедура за дополнителна проверка на документи за утврдување на царинска вредност**, со која се уредува начинот на иницирање, тек и завршување на постапката за дополнителна проверка на документи релевантни за утврдување на царинската вредност на стоката. Процедурата го опишува начинот на постапување при дополнителна проверка на странските фактури и друга странска документација врз основа на кои се утврдува

царинската вредност на увезената стока во Република Македонија или фактури и друга документација издадени од компании од Република Македонија, при извоз на производи во странство.

Комитетот за контрола и безбедност во периодот јануари-јуни 2017 година одржа 7 седници на кои разгледа и усвои тримесечен извештај за работа на комитетот за периодот 1 октомври-31 декември 2016 година, годишен извештај за работа на комитетот за 2016 година и план за работа на комитетот за 2017 година.

Комитетот ја согледа состојбата на Царинските испостави при Царинарница Скопје и ги анализираше откривачките активности и соработката со граничните органи и инспекторати.

Комитетот го промовираше системот за собирање на информации и ги разгледа сознанијата и барањата за разузнавачки информации од граничните и внатрешните царински испостави.

Комитетот за контрола и безбедност на Царинската управа препорача Организациските единици при Царинската управа при спроведување на царинската постапка доследно да ја почитуваат Процедурата за проверка на докази за потекло.

VI.2. Управување со ризици

Управувањето со ризици претставува основно средство за спроведување на царинска контрола со цел поблиско профилирање и селектирање на таргетите, без непотребно одолговлекување и оптоварување на легалната трговија, поради што оваа област е предмет на перманентно уредување и унапредување од страна на Царинската управа.

Во областа на управувањето со ризиците, продолжено е со активности за утврдување и профилирање на ризици и начинот на вршење царински надзор во согласност со специфичностите на пошти, брзи пратки и карго, стоково царинење поединечно за секоја царинска испостава, патниците и личниот багаж за секој граничен премин поединечно (патен, авио и железнички сообраќај), поедноставени царински постапки, како и во царински складишта.

Комитетот за управување со ризици изготви Извештај за реализацијата на Проектот за „Унапредување на системот за селективни контроли базирани врз анализа на ризик“ на Владата на Република Македонија при што е констатирано дека во 2016 година учеството на црвениот канал е сведено на 8,5% (од 25% на почетокот на Проектот), времетраењето на царинските постапки е намалено за 30-40% и е зголемен бројот на откриени неправилности и дополнителна наплата, иако бројот на физички и документарни прегледи е намален.

Царинската управа преку свој претставник учествуваше на состаноците на Националниот комитет за обезбедување на цивилното воздухопловство, со цел за воспоставувањето на APIS¹² системот, во согласност со Резолуцијата на ОН бр.2178/2014, во која се бара од авиокомпаниите да доставуваат податоци за патниците до контролните органи на аеродромите. Формирана е работна група за имплементација на системот со претставници од надлежните институции.

VI.3. Царинска и друга контрола

VI.3.1. Царинска контрола на влез, излез, транзит и во внатрешноста

Царинска контрола опфаќа контрола на законитоста на влез, излез, транзит и во внатрешноста, на стока и патници во царинското подрачје на Република Македонија и декларирањето на видот и количината на стоката.

Со примена на системот за анализа на ризик, во периодот јануари-јуни 2017 година, во соработка со други државни институции надлежни за контрола на примената на законите, како и врз основа на непосредна проценка на царинските службеници, царинска контрола резултираше со 176 успешни наоди, при што беа опфатени стоки по 203 критериуми. Контролата се реализираше и со користење на разновидна опрема донирана од ЕУ и опрема донирана преку Програмата EXBS¹³ на Амбасада на САД во Скопје.

За споредба, во периодот јануари-јуни 2016 година царинска контрола резултираше со 322 успешни наоди, при што беа опфатени стоки по 376 критериуми.

¹² APIS (Advanced Passenger Information System) – Информатички систем за прелиминарни податоци за патници.

¹³ EXBS (The Export Control and Related Border Security (EXBS) Program) – Програмата за контрола на извозот и гранична безбедност

РЕЗУЛТАТИ ОД ЦАРИНСКА ФИЗИЧКА КОНТРОЛА													
Вид на наод	Ед. мерка	2016						2017					
		Прв квартал		Втор квартал		Вкупно (јан.-јуни)		Прв квартал		Втор квартал		Вкупно (јан.-јуни)	
		критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина	критериум	Количина
Спречување нелегална трговија со наркотички дроги, психотропни супстанции и прекурзори	Кг литри	10	4,65	8	28,06	18	32,71	12	112,91	3	154,74	15	267,65
Спречување нелегална трговија со оружје и распрскувачки материји и предмет	Парче	5	529	3	125.182	8	125.711	2	214	0	0	2	214
Заштита на културното наследство	Парче					0	0					0	0
Спречување на нелегална трговија со живи животни	Парче			1	1	1	1	1	1	0	0	1	1
Спречување илегална имиграција	Лица	17	221	6	143	23	364	4	30	1	6	5	36
Спречување недоволно пренесување на готови пари и хартии од вредност (илјади евра)	Евра	21	136	17	785	38	921	24	305	12	85	36	390
Спречување неовластено тргување со лекови и медицински помагала	Парче Кг	4	4.850	4	4120	8	8.970	1	15301	5	21894	6	37.195
Спречување неовластена трговија со прехранбени производи	Кг					0	0					0	0
	литри	8	872	11	186	19	1.058	10	9.344	5	51	15	9.395
	парче		446		149	0	595		289		35	0	324
Спречување нелегална трговија со цигари и други тутунски производи (илјади парчиња)	парче		40		876	0	916					0	0
	Парче	21	87	16	122	37	209	9	78	6	43	15	121
Спречување забранета употреба на екстра лесно гориво	Кг		1864		34	0	1.898				514	0	514
	Парче					0	0					0	0
Спречување нелегална трговија со облека, модни дотатоци, текстилни производи, репроматеријали	Парче	24	9.159	25	7121	49	16.280	7	581	6	922	13	1.503
	Кг		1492		139	0	1.631				0	0	0
	ролни		152			0	152					0	0
	Метри		2.148			0	2.148					0	0
Спречување нелегална трговија со бижутерија, галантерија и предмети и накит од благородни метали	Парче	6	489	6	562	12	1.051			4	70	4	70
	Кг		39			0	39,00					0	0,00
	Парче	3	316	4	1462	7	1.778			3	3089	3	3.089
Спречување нелегална трговија со козметика, парфени, средства за хигиена и сл.	литри					0	0					0	0
	Парче	81	28.353	74	39336	155	67.689	59	3.855	28	9241	87	13.096
	Метри		14			0	14					0	0
	Кг		215			0	215		4			0	4
Спречување нелегална трговија со други видови стоки	литри					0	0		40			0	40
ВКУПНО КРИТЕРИУМ		200		175		375		130		73		203	

Спречување нелегална трговија со наркотички дроги, психотропни супстанции и прекурзори

Во периодот јануари-јуни 2017 година спречени се 15 обиди на шверц на околу 268 килограми опојна дрога – марихуана, екстази, хашиш, ЛСД, семе за марихуана и хероин.

На граничниот премин Блаце при влез во државата заплени се 66,49 килограми марихуана.

На граничниот премин Богородица при влез во државата заплени се 6,90 килограми хероин.

На граничниот премин Богородица при влез во државата заплени се 0,99 килограми хероин.

Спречување нелегална трговија со цигари и други тутунски производи

Во периодот јануари-јуни 2017 година во 15 акции спречен е шверц на околу 121 илјада парчиња цигари и 514 килограми режан тутун. При откривање на цигарите користена е опремата од донацијата на амбасада на САД во рамките на Програмата EXBS.

На граничниот премин Аеродром при излез од државата откриени се непријавени 11.000 парчиња цигари.

На граничен премин Аеродром Скопје при излез од државата откриени се непријавени 16.980 парчиња цигари.

На граничен премин Аеродром Скопје при излез од државата откриени се непријавени 10.560 парчиња цигари.

Спречување нелегална трговија со прехранбени производи

Во периодот јануари-јуни 2017 година спречени се 15 обиди на шверц на 324 литри, 586 парчиња и 9.395 килограми разни видови на прехранбени производи.

На патниот правец Неготино-Велес откриени се 110 литри домашна ракија.

На граничниот премин Гевгелија откриени се 4.492 килограми домати и 4.397 килограми краставици.

Спречување нелегален пренос на готови пари и хартии од вредност

Во периодот јануари-јуни 2017 година спречени се 36 обиди на шверц на девизи и тоа околу 390 илјади евра.

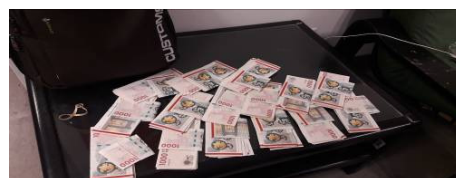

На граничниот премин Аеродром при излез од државата откриени се и одземени 105.000 евра.

На граничниот премин Аеродром, при влез во државата откриени се и одземени 8.000 швајцарски франци.

На граничниот премин Аеродром при излез од државата откриени се и одземени 155.000 дански круни.

Спречување нелегалена трговија со лекови и медицински помагала

Во периодот јануари-јуни 2017 година се спречени 6 обиди на шверц на лекови на околу 37 илјади парчиња.

На граничниот премин Богородица при влез во државата откриени се и одземени 2.184 парчиња разни видови лекови.

На граничниот премин Блаце при претрес на автобус откриени се и одземени 19.245 парчиња разни видови лекови.

Спечување нелегална трговија со други видови стока

Во периодот јануари-јуни 2017 година се спречени 87 обиди на шверц на 13.096 парчиња, 25 тони и 182 литри разна стока.

На граничниот премин Аеродром Скопје при влез во државата се откриени непријавени 2 мобилни телефони.

На граничниот премин Аеродром Скопје при влез во државата се откриени непријавени 100 парчиња очила со диоптер.

Контрола на акцизни стоки во внатрешен промет

Во периодот јануари-јуни 2017 година Царинската управа согласно своите надлежности кои што произлегуваат од Законот за акцизите, заедно со Управата за приходи согласно нејзините надлежности кои што произлегуваат од Законот за регистрирање на готовински плаќања, изврши повеќе контроли на обележување и употреба на контролни марки – бандероли во малопродажните и угостителски објекти кои вршат промет со акцизни добра. Притоа се откриени 16,5 литри алкохол, т.е акцизни стоки без бандероли, стоки за кои не е платена акциза и за кои не постојат документи за потекло и за здравствена исправност.

Контрола на управувањето со странски возила и јавен превоз

Поради непочитување на прописите за управување со странски моторни возила во Република Македонија, во периодот јануари-јуни 2017 година Царинската управа привремено задржа 43 **патнички моторни возила**.

Во периодот јануари-јуни 2016 година Царинската управа привремено задржа 61 моторно возило.

Царинската управа самостојно или во соработка со Државниот инспекторат за транспорт во периодот јануари-јуни 2017 година изврши поголем број на контроли, при што не се откриени неправилности и не се изречени глоби и опомени од

страна на Државниот инспектор за транспорт. Не се поведени прекршочни постапки и не се издадени решенија за забрана за влез или излез од Република Македонија.

Во периодот јануари-јуни 2016 година беа откриени 8 случаи на непочитување на прописите во меѓународниот превоз на патници.

VI.3.2. Контрола при царинење на стока

Контрола при царинење на стока е контрола на соодветноста на царинските и други документи и стока за царинско постапување согласно регулативата. Оваа контрола се врши при увоз, извоз, транзит и привремен увоз на правни лица и нивните управители, но се однесува и на физички лица, без оглед дали станува збор за резиденти или за нерезиденти.

РЕЗУЛТАТИ ОД ДОКУМЕНТАРНА ЦАРИНСКА КОНТРОЛА								
Вид на документ			Фактури (пониска вредност)	Сертификати за преференцијално потекло	Несоодветно тарифно распоредување на стоката	Други документи за пресметка на увозни давачки	Други видови невалидни документи	Вкупно
2016	Прв квартал	Невалидни	3.790	104	145	31	1	4.071
		Фалсификат	0	0	3	0	0	3
		Други	4.281	22	50	0	0	4.353
		Вкупно	8.071	126	198	31	1	8.427
	Втор квартал	Невалидни	5.286	126	139	39	0	5.590
		Фалсификат	2	1	0	1	0	4
		Други	5.300	23	39	1	1	5.364
		Вкупно	10.588	150	178	41	1	10.958
	Вкупно (јан.-јуни)	Невалидни	9.076	230	284	70	1	9.661
		Фалсификат	2	1	3	1	0	7
		Други	9.581	45	89	1	1	9.717
		Вкупно	18.659	276	376	72	2	19.385
2017	Прв квартал	Невалидни	3.591	118	133	25	1	3.868
		Фалсификат	0	0	0	1	1	2
		Други	3.381	15	53	0	1	3.450
		Вкупно	6.972	133	186	26	3	7.320
	Втор квартал	Невалидни	3.678	101	89	35	0	3.903
		Фалсификат	1	1	1	0	0	3
		Други	3.552	35	40	0	0	3.627
		Вкупно	7.231	137	130	35	0	7.533
	Вкупно (јан.-јуни)	Невалидни	7.269	219	222	60	1	7.771
		Фалсификат	1	1	1	1	1	5
		Други	6.933	50	93	0	1	7.077
		Вкупно	14.203	270	316	61	3	14.853

Врз основа на непосредна царинска контрола при царинење на стока, во периодот јануари-јуни 2017 година во 14.853 случаи се откриени несоодветни документи и стока за царинење и за усогласеност со мерките на трговската политика, од кои

има 14.203 случаи на невалидни, фалсификувани и други несоодветни документи и стока со цел прикажување пониска царинска вредност за пресметка на увозни давачки, 270 случаи на невалидни сертификати за преференцијално потекло на стоките со цел избегнување плаќање на увозни давачки, 316 случаи за несоодветно распоредување во тарифни ознаки за стока со помали увозни давачки, како и 61 случај на презентирање на други видови несоодветни документи за стока заради избегнување на плаќање на увозни давачки и на мерките на трговската политика. Со откриените невалидни и фалсификувани царински и други документи увозниците се обиделе да избегнат плаќање на околу 493 милиони денари на име увозни давачки.

За споредба, во периодот јануари-јуни 2016 година во 19.385 случаи беа откриени несоодветни документи и стока за царинење и за усогласеност со мерките на трговската политика, со кои увозниците се обиделе да избегнат плаќање на околу 517 милиони денари на име увозни давачки.

Најголем број од невалидните и фалсификувани документи за царинска вредност се однесува на увоз на употребувани патнички моторни возила, употребувана стока, отпадно железо, рекламен материјал, обувки, делови за мебел, синтетичка метража, лекови, стоматолошки инструменти, леќи, фустани, овошје, зеленчук, прехранбени производи, текстилни производи, поштенски пратки преку ДХЛ и ТНТ и сл. Откриените случаи на распоредувањето на стоките во несоодветни тарифни ознаки пред сè се однесува на стоки од глава 48, 55, 84, 85 и сл.

VI.3.3. Пријавени девизи

На граничните премини во Република Македонија, во периодот јануари-јуни 2017 година вкупно се пријавени девизни средства во противвредност на 3.553.392 евра, сите на влез во Република Македонија.

Во вкупно пријавените девизи има 2.507.080 евра, 720.780 швајцарски франци, 266.000 австралиски долари, 180.000 американски долари, 33.000 британски фунти и 979.200 македонски денари.

Во истиот период во 2016 година вкупно беа пријавени девизни средства во противвредност на 5,3 милиони евра, сите на влез во Република Македонија.

Во однос на царинските испостави, најмногу девизни средства се пријавени на ЦИ Аеродром Скопје (противвредност на 1.608.391 евра или 45,26%), ЦИ Блаце (противвредност на 1.051.084 евра или 29,58%) и ЦИ Богородица (противвредност на 324.307 евра или 9,13%).

Во периодот јануари-јуни 2017 година пријавени се за 32,79% помалку девизи во однос на периодот јануари-јуни 2016 година.

VI.3.4. Царинска лабораторија

Во периодот јануари-јуни 2017 година, во Царинската лабораторија за анализа се **примени 172 мостри**. Најголем дел од мострите се однесуваат на производи од нафта и нафтени деривати, производи од прехранбена индустрија, производи за добиточна исхрана, хемиски ѓубрива и други производи од хемиска индустрија, металургија и техничка стока.

Притоа, од вкупно примените 172 мостри во периодот јануари-јуни 2017 година, како и од мострите примени во претходните месеци, а кои се завршени заклучно со јуни 2017 година, во **48 случаи** е констатирано дека стоката била распоредена во **несоодветна тарифна ознака**. Кај 4 случаи промената е извршена врз основа на лабораториска анализа, а кај останатите 44 случаи промените се извршени врз основа на техничка документација, од кои во 1 случај е констатирано непочитување на мерките на трговска политика..

Несоодветното тарифно распоредување имало за цел распоредување во тарифна ознака со пониска или повисока царинска стапка или стапка на ДДВ, поради што е наложена **дополнителна наплата на околу 1,53 милиони денари** јавни давачки.

Во периодот јануари-јуни 2016 година беа примени 255 мостри за анализа. Во 61 случај имаше несоодветно тарифно распоредување при што беше наложена дополнителна наплата на јавни давачки во износ од околу 6,93 милиони денари.

VI.3.5. Резултати од постцаринска контрола

Постцаринската контрола опфаќа контрола кај трговските друштва после спроведено царинење, како и надзор на иматели на одобренија за царински постапки со економски ефект, одобренија за поедноставени царински постапки, акцизни дозволи и др.

Во периодот јануари-јуни 2017 година ОКТД¹⁴, при извршени 68 контроли на трговски друштва на податоците за увоз, поедноставени постапки, одобрен извозник, увоз за облагородување и царински складирање, откри 20 случаи на обиди за избегнување плаќање на увозни давачки во вкупен износ од околу 9,35 милиони денари и 12 случаи на непридржување кон обврските од издадено одобрение за увоз за облагородување, царинско складирање и одобрен извозник. Обидите за избегнување увозни давачки се однесуваат на погрешно распоредување по царинската номенклатура, непријавени транспортни и други

¹⁴ Одделение за контрола на трговски друштва

трошоци и пресметан ДДВ по помала стапка од законски пропишаната. При извршени 18 контроли на корисници на ТНГ како погонско гориво откриени се 4 случаи за барање на поврат на акциза во поголем износ од законски пропишаниот. При извршени 7 контроли на регистрирани трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување на горивата откриени се 4 случаи на непридржување на обврските утврдени со Законот за акцизите и Законот за енергетика. При извршени 18 контроли на иматели на акцизни дозволи откриени се 5 случаи на помалку платена акциза во износ од 133.674 денари и 1 случај на непридржување на обврските од акцизната дозвола или одобрение. За откриените прекршоци се спроведува соодветна прекршочна постапка.

Во периодот јануари-јуни 2016 година ОКТД и СНИО¹⁵ од извршените 230 контроли на трговски друштва на увозни или извозни постапки, открија 25 случаи на избегнување плаќање на царински давачки и акцизи во вкупен износ од околу 8,09 милиони денари.

РЕЗУЛТАТИ ОД КОНТРОЛА НА ТРГОВСКИ ДРУШТВА ВО 2016-2017 ГОДИНА						
Вид на контрола	2016			2017		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)
Контрола на трговски друштва	18	25	43	20	17	37
Контрола на иматели на акцизни одобренија	30	13	43	23	19	42
Контрола на иматели на одобренија за увоз за облагородување	51	18	69	11	17	28
Контрола на иматели на одобрени за царинско складирање и ППЧ	46	2	48	3	1	4
Контрола на иматели на други одобренија со економски ефект	1	0	1	0	0	0
Контрола на поедноставени царински постапки	336	168	504	269	245	514
Контрола на иматели на одобренија за царинско застапување	0	98	98	0	0	0
Контрола на иматели на други одобренија	7	3	10	0	4	4
Вкупно	489	327	816	326	303	629

VI.3.6. Преземени правни мерки за откриените неправилности

Покрај непосредно наложување (со записник) на плаќање на поголеми износи на увозни давачки и одземањето на царински и акцизни одобренија, за утврдените неправилности Царинската управа донесува управни решенија за дополнителна наплата на увозни и акцизни давачки и поднесува прекршочни и кривични пријави.

VI.3.7. Решенија за дополнителна наплата на увозни и акцизни давачки

Во периодот јануари-јуни 2017 година Царинската управа на име **дополнителна наплата на увозни давачки и ДДВ** донесе 644 решенија во вкупен износ од околу 131,35 милиони денари, од кои:

¹⁵ СНИО – Служба за надзор на иматели на одобренија

- 245 решенија за дополнителна наплата во вкупен износ од околу 8,89 милиони денари поради несоодветно распоредување на стоката во тарифна ознака со пониски (или нула) стапки на увозни давачки;
- 67 решенија за дополнителна наплата во вкупен износ од околу 3,97 милиони денари поради декларирана пониска вредност на стоката како основица за пресметка на увозните давачки, утврдено со проверка на фактури и други документи за царинска вредност во царинските служби на извозникот;
- 131 решенија за дополнителна наплата на вкупен износ од околу 4,8 милиони денари поради невалидни докази за преференцијално потекло на стоката, врз основа на проверка во царинските служби на извозникот;
- 198 решенија за дополнителна наплата на вкупен износ од околу 113,7 милиони денари по други основи и
- 3 решенија за дополнителна наплата на вкупен износ од 0,01 милиони денари поради непочитување на акцизната регулатива.

За споредба, во периодот јануари-јуни 2016 година, на име дополнителна наплата на увозни давачки и ДДВ беа донесени 477 решенија, со вкупен износ од околу 43,10 милиони денари.

VI.3.8. Кривични пријави

Во периодот јануари-јуни 2017 година Царинската управа поднесе **40 кривични пријави** против **46 физички** и **17 правни лица**, додека во периодот јануари-јуни 2016 година Царинската управа поднесе 43 кривични пријави против 51 физичко и 18 правни лица.

ПОДНЕСЕНИ КРИВИЧНИ ПРИЈАВИ																		
Основ за поднесена кривична пријава	2016									2017								
	Прв квартал			Втор квартал			Вкупно (јан.-јуни)			Прв квартал			Втор квартал			Вкупно (јан.-јуни)		
	Физички лица	Правни лица	Вкупно	Физички лица	Правни лица	Вкупно	Физички лица	Правни лица	Вкупно	Физички лица	Правни лица	Вкупно	Физички лица	Правни лица	Вкупно	Физички лица	Правни лица	Вкупно
Даночно зафаќавање	4	2	2				4	2	2						0	0	0	
Заштита на права од интелектуална сопственост	8	5	6	2	2	2	10	7	8	7	7	7	1	1	1	8	8	8
Изготвување на лажна исправа и преправање во вистинска и нејзина употреба							0	0	0						0	0	0	
Изнесување во странство на археолошки материјал, споменик на култура							0	0	0						0	0	0	
Криумчарење	1	1	1	2		2	3	1	3	2		2	3		2	5	0	4
Неовластено производство и промет со наркотици	3		3	4		4	7	0	7	11		9	4		4	15	0	13
Неовластено производство и промет со оружје и распрскувачки материји	6		6	1		1	7	0	7	1		1			1	0	1	
Промет со акцизни стоки без бандероли	3		3				3	0	3	2	1	1	1		1	3	1	2
Синнување на печат или знак што го ставило овластено службено лице	1		1				1	0	1						0	0	0	
Фалсифкување и употреба на исправа и синнување и оштетување на службен знак				7	2	6	7	2	6	6	4	4	4	1	4	10	5	8
Фалсифкување на знаци за обележување	4	2	2				4	2	2						0	0	0	
Фалсифкување пари							0	0	0	1		1			1	0	1	
Царинска измама				5	4	4	5	4	4	2	2	2	1	1	1	3	3	3
ВКУПНО	30	10	24	21	8	19	51	18	43	32	14	27	14	3	13	46	17	40

VI.3.9. Царински, девизни и акцизни прекршоци

Во периодот јануари-јуни 2017 година поднесени се **220 прекршочни пријави** од кои 175 за царински прекршоци, 36 за девизни прекршоци и 9 за акцизни прекршоци. Од вкупно поднесените пријави 207 се однесуваат на физички лица и 13 на правни лица.

Во истиот период во 2016 година беа поднесени 328 прекршочни пријави од кои 253 за царински прекршоци, 44 за девизни прекршоци и 31 за акцизни прекршоци. Од вкупно поднесените пријави 286 се однесуваа на физички лица и 42 на правни лица.

Во периодот јануари-јуни 2017 година решени се вкупно **227 прекршочни предмети** и притоа на сторителите им е изречена **глоба во износ од околу 13,09 милиони денари**.

Во истиот период во 2016 година беа решени 395 прекршочни предмети и притоа на сторителите им беа изречени глоби во износ од околу 40,49 милиони денари.

Во периодот јануари-јуни 2017 година беа изречени 1.196 **мандатни казни** против 708 физички лица и 488 правни лица, при што на сторителите им биле изречени казни во висина од околу 12,05 милиони денари.

Во периодот јануари-јуни 2016 година се изречени **1.012 мандатни казни** против **669 физички лица** и **343 правни лица**, при што на сторителите им се изречени казни во висина од околу 10,01 милиони денари.

VI.4. Учество во меѓународни активности

Во периодот јануари-јуни 2017 година Царинската управа зеде учество во:

- **Меѓународниот проект „Smart Cat 2“**, организиран од Светската царинска организација, координиран од Регионалната разузнавачка канцеларија за врска¹⁶ за Азија и Пацифик (RILO AP) и од Регионалната разузнавачка канцеларија за врска за Источна и Централна Европа (RILO ECE). Проектот е фокусиран на борбата против криумчарење на нови психоактивни супстанции¹⁷. Учесници во проектот се земјите членки на RILO AP и RILO ECE, а поканети беа и земјите членки на RILO од другите региони на светот, како и заинтересирани меѓународни организации.
- Меѓународна оперативна акција **„OA 2.1 Western Balkans Joint Action Days“**, организирана од Европол¹⁸, а фокусирана на борбата против нелегалната трговија со оружје. Учесници во операцијата се 5 земји од

¹⁶ RILO - Regional Intelligence Liaison Offices

¹⁷ NPS – New Psychoactive Substances

¹⁸ Европол – Европска полициска агенција

Западен Балкан, 10 земји членки на Европската унија, Европол и Фронтекс¹⁹, со поддршка на Интерпол²⁰, EFE и US ATF²¹.

- Прв информативен **состанок за Мерење и процена на организираниот криминал во Западен Балкан** одржан во просториите на Државниот завод за статистика во рамките на проектот на UNODC²².
- Меѓународна операција **„Thunderbird“**, организирана од Интерпол во соработка со СЦО, WCWG²³, WEN²⁴ и институциите за спроведување на закон и поддржана од ICCWC²⁵, а фокусирана на спречување на нелегалната трговија со диви животни и на криминалот поврзан со шумите, со активности како NCP²⁶ во рамките на оперативната и постоперативната фаза на операцијата. Учесници во операцијата беа земјите членки на Интерпол и СЦО.
- Меѓународна операција **„Trigger II“**, организирана од Интерпол, фокусирана на нелегална трговија со оружје и дрога во која учествуваа земјите од Јужна, Југоисточна и Источна Европа.
- **Седмиот состанок на Работната група за спречување на злосторства против животната средина**, организиран од SELEC²⁷ центарот, кој се одржа во периодот од 4 до 6 мај 2017 година во Букурешт, Романија.
- Меѓународна операција **„Spare Parts 2017“**, организирана од SELEC центарот со поддршка на Интерпол, а фокусирана на борбата против криминалот со возила и илегалната меѓународна трговија со украдени возила и делови од украдени возила. Учесници во операцијата се земјите членки на SELEC.
- Првата работилница поврзана со реализацијата на проектот **„TECUM“**²⁸, организирана од генералната команда на италијанската жандармерија²⁹ која се одржа во периодот од 16 до 20 јуни 2017 година во Рим, Италија, а учествуваа делегации од Австрија, Албанија, Белгија, Бугарија, Хрватска,

¹⁹ Фронтекс – Европска агенција за управување со оперативната соработка на надворешните граници на земјите членки на Европската Унија

²⁰ Интерпол – Меѓународна организација за криминалистичка полиција

²¹ US ATF – Биро за алкохол, тутун, огнено оружје и експлозиви

²² UNODC – Канцеларија на Обединети Нации за наркотици и криминал

²³ WCWG – (INTERPOL) Wildlife Crime Working Group

²⁴ WEN - Wildlife Enforcement Network

²⁵ ICCWC – International Consortium on Combating Wildlife Crime

²⁶ NCP – National Contact Points

²⁷ Selec - Southeast European Law Enforcement Center (Центар за спроведување на закон во Југоисточна Европа)

²⁸ TECUM - Tackling Environmental Crime through Standardized Methodologies

²⁹ Comando Generale dell'Arma dei Carabinieri

Кипар, Франција, Германија, Исланд, Италија, Косово, Македонија, Малта, Полска, Португалија, Романија, Србија, Словачка, Словенија, Шпанија, Шведска, Холандија и Унгарија.

- Вториот состанок на **Јужната гранична иницијатива**, во организација на Програмата EXBS при Амбасадата на САД во Скопје, на која учествуваа претставници од Албанија, Црна Гора и Косово, одржана во Скопје.
- Седмата (последна) седница на Управниот одбор на Твининг проектот **„Развивање на напреден систем за собирање и анализа на разузнавачки информации во борбата против организираниот криминал“** во Скопје – преку ИПА 2011 – со твининг партнер Федерална криминалистичка служба на Австрија, во соработка со МВР.
- Меѓународна операција **„30 Days of action“**, организирана од Интерпол, а фокусирана на нелегалното прекугранично пренесување на опасен отпад, нелегалното депонирање на опасен отпад и хемикалии, нелегалните активности на депониите, нелегалните рециклирачки операции и нелегалната трговија со супстанции кои го оштетуваат озонот. Во операцијата учествуваа земјите членки на Интерпол.

Во периодот јануари-јуни 2017 година Царинската управа внесе во CEN³⁰ базата податоци за 37 заплени, достави 36 информации за заплена стока до SELEC центарот и достави 7 информации за заплена на дрога до ЗКА Балкан инфо.

За споредба, во периодот јануари-јуни 2016 година Царинската управа внесе во CEN базата податоци за 46 заплени, достави 43 информации за заплена стока до SELEC центарот и достави 3 информации за заплена на дрога до ЗКА Балкан инфо.

VI.5. Заштита на права од интелектуална сопственост

Во периодот јануари-јуни 2017 година во 16 акции привремено се задржани 478.056 парчиња стока поради основано сомневање за повреда на права од интелектуална сопственост.

Привремено задржаната стока во овој период е прикажана во следната табела:

³⁰ CEN – Customs Enforcement Network (Царинска мрежа на податоци за спречување на криминалот)

ЗАДРЖАНИ ПРОИЗВОДИ ПОРАДИ СОМНЕВАЊЕ ДЕКА ПОВРЕДУВААТ ПРАВО ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ								
Ред. бр.	Вид на производи	Единица мерка	2016			2017		
			Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)
1	Облека, додатоци и други поврзани производи и репроматеријали	Парче	2.879	2.409	5.288	117		117
2	Обувки и додатоци	Пар	10.973	40	11.013	2.304	183	2.487
3	Парфери, дезодоранси, козметика и сл.	Парче	221.405	49.840	271.245	167.616	6.942	174.558
		Килограм	0	0	0	0		0
4	Телефони, ИТ, аудио, видео, делови и опрема и сл.	Парче	668	1.575	2.243	62	3	65
5	Авто делови и опрема	Парче	132	1	133	0	4.916	4.916
6	Лекови	Парче	0	0	0	0		0
7	Друго	Парче	103.956	6.528	110.484	295.247	666	295.913
Вкупно			340.013	60.393	400.406	465.346	12.710	478.056
			0	0	0	0	0	0

Царинската управа во соработка со застапниците на носителите на правата на трговските марки, а согласно член 30 од Законот за царински мерки за спроведување на заштита на правата од интелектуална сопственост, утврди нови количини за отстапување на одземена стока од магацините на Царинската управа, и тоа: 920 парчиња блузи, 460 парчиња кошули, 100 парчиња фармерки и 240 пара обувки. По завршување на сите постапки за остраниувањето на ознаките истата ќе биде отстапена на Министерството за труд и социјална политика откако Владата на Република Македонија ќе донесе Одлука за бесплатно отстапување.

Врз основа на потврдената повреда на правата од интелектуална сопственост, во периодот јануари-јуни 2017 година, под царински надзор беа уништени 196.307 парчиња разни фалсификувани производи и тоа: 156.000 парчиња бомбони, 17.055 пара чорапи, 11.886 парчиња стикери, 7.328 парчиња фалсификувани прехранбени производи (тулумби, баклави и колачи), 3.510 пара обувки, 525 парчиња блузи и 3 парчиња дијагностички уреди за моторни возила.

Во периодот јануари-јуни 2017 година бројот на регистрирани царински службеници – корисници на IPM (Interfaced Public Member) платформата на СЦО изнесуваше 544, а во овој период се остварени 48 пристапи од регистрираните активни корисници на апликацијата. Апликацијата претставува средство за ефикасно препознавање на оригиналноста на производите, како и за ефективно откривање и докажување на фалсификувани трговски марки.

VII. ТРАНСПАРЕНТНОСТ И СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА ЦАРИНАТА

VII.1. Односи со јавноста

Транспарентноста на една институција е клучна при воспоставувањето на добри односи со сите целни групи и градење на поволен публицитет, добар институционален имиџ и спречување или решавање на несакани појави. Во таа насока, во периодот јануари-јуни 2017 година објавени се 66 соопштенија за активностите на Царинската управа, воведените новитети во царинското работење, како и за откриена непријавена и фалсификувана стока и царински измами.

VII.1.1. Позначајни настани

Одбележан 26-ти јануари – Меѓународниот ден на царината

Царинската управа на Република Македонија, како и секоја година, и во 2017 година се вклучи во одбележувањето на 26-ти јануари – Меѓународниот ден на царината. Оваа година Светската царинска организација го одбележа под мотото „Анализа на податоци за ефективно гранично управување“.

Поаѓајќи од тоа дека навременото собирање на квалитетни податоци и нивната квалитетна анализа се битна претпоставка за успешно планирање на наплатата на приходите и на операциите, утврдување на приоритети, носење на одлуки и мерење на перформансите, директорката на Царинската управа им додели пофалници на 12 царински службеници кои дале значителен придонес во оваа област од Кунио Микурија, Генерален секретар на Светската царинска организација. Пофалници на царинските службеници им беа доделени заради придонесот во успешно дизајнирање на системот на размена на податоци во рамките на SEED меѓу земјите партиципанти, нивна анализа и статистика, во анализите за детектирање на ризични точки кои резултирале со успешно спроведени операции во борба против криумчарењето на дрога, тутун и тутунски производи, како и во успешно спроведување на Проектот за мерење на времето за царинење и пропуштање на стоки согласно методологијата на СЦО, кој Царинската управа, во соработка со СЦО, го спроведе како прва од земјите во регионот.

Одржана обука за зајакнување на примената на правата од интелектуална сопственост

Во рамките на Твининг проектот на ЕУ за зајакнување на спроведувањето на правата од интелектуална сопственост, Царинската управа на Република Македонија организираше две обуки на оваа тема.

Првата обука на тема **„Соработка и мрежно поврзување за ефикасна борба во врска со правата на интелектуална сопственост и слични кривични дела“** се одржа од 7 до 8 февруари 2017 година во Царинската управа во Скопје.

На обуката се разменуваа искуства помеѓу институциите за спроведување на законот, нивни задачи и надлежности в, а се обезбеди и основа за оперативна соработка и заеднички пристап кон проблемот на институциите. Обуката беше отворена од Ѓорѓи Наумовски, помошник директор на Сектор за акцизи при Царинска управа, Питер Санс и Винфред Кои, експерти од Европската унија во оваа област.

Втората обука на тема **„Следење на интернет“** се одржа на 9 февруари 2017, исто така во Царинската управа во Скопје. Оваа обука имаше за цел да ги прошири знаењата на вработените за постапките на контрола на примена на законите во интернет трговијата. На обуките учествуваа претставници од Министерството за внатрешни работи, Агенцијата за лекови, Државниот пазарен инспекторат, Државниот завод за индустриска сопственост, Координативното тело за интелектуална сопственост и Царинската управа. На ваков начин Царинската управа даде свој допринос за зајакнување на соработката помеѓу институциите и градење на професионален и стручен кадар за справување со предизвиците во борбата против злоупотреба на правата од интелектуална сопственост.

Избор на најдобри цариници и најдобра гранична и внатрешна царинска испостава

Врз основа на Законот за Царинска управа и Упатството за мерење на успешноста на стоките и граничните царински испостави, директорот на Царинската управа секои шест месеци донесува одлука за избор на најдобри цариници и најдобра гранична и внатрешна царинска испостава.

Најуспешни царински службеници врз основа на критериумите исполнување на планови, обем на работа и постигнати исклучителни резултати во работењето за

периодот јули-декември 2016 година беа прогласени Зоран Дојранлиев од царинска испостава Гевгелија и Игор Костовски од царинската испостава Табановце автопат – отсек за патнички промет.

За најдобра гранична царинска испостава избрана е Царинската испостава Табановце автопат – отсек за патнички промет. Второрангирана гранична испостава е Дојран, додека на трето место е Царинска испостава Богородица – отсек за патнички промет. Изборот на најуспешна гранична испостава беше извршен врз основа критериумите: број на обработени царински декларации, откриени прекршочни и кривични дела, откриени случаи на нелегално пренесување на опојни дроги и психотропни супстанции, прекурзори, опасни материи, девизи и пари.

За најдобра внатрешна царинска испостава за втората половина од 2016 година, избрана беше Царинската испостава Гевгелија. Второ и треторангирана внатрешна царинска испостава е Царинска испостава Скопје 2 и Царинска испостава Куманово. Критериумите за избор на најуспешна внатрешна испостава се број на обработени царински декларации, наплатени давачки по основ на царина, ДДВ, акцизи и надоместоци, утврдени неправилности по извршени контроли, откриени прекршочни и кривични дела поврзани со нафтени деривати, опојни дроги и психотропни супстанции, прекурзори и опасни материи.

Обука за спречување на прекуграничната трговија на хемиски, биолошки, радиоактивни и нуклеарни супстанции и стратешки стоки за двојна употреба

Во рамките на Проектот за вршење на контрола на стратешки стоки спроведуван од СЦО, организирана беше обука за спречување и откривање на прекуграничната трговија на хемиски, биолошки, радиоактивни и нуклеарни супстанции и стратешки стоки за двојна употреба во соработка со Царинската управа на Република Македонија.

Обуката се одржа од 4 до 7 април 2017 година во Царинската управа во Скопје. Целта на обуката, на која предавачи беа експерти од СЦО, беше зајакнување на националните капацитети и контрола на стратешки стоки. Обуката се состоеше од два дела. Првиот дел беше составен од дискусии и разговори со учесниците од Царинската управа и учесниците од надворешните институции кои беа вклучени во обуката. На вториот дел имаше обука за учесниците во спроведувањето на контрола, процена на ризик, профилирање, таргетирање, ревизија или оперативни активности. На обуката учествуваа претставници од Министерството за

економија, Министерството за внатрешни работи, Министерство за одбрана и Царинската управа.

Одбележан 14 април – Денот на Царинската управа

Царинската управа на Република Македонија одбележа 25 години од своето постоење како самостоен државен орган. По тој повод, на 12 април 2017 година, во амфитеатарот на Царинската управа се одржа традиционалната свечена церемонија на која присуствуваа високи претставници на државата, Владата, министерствата, дипломатскиот кор, претставници на науката и бизнис заедницата, колегиумот на Царинската управа и други соработници и пријатели на Царинската управа.

Свеченоста ја отвори Кирил Миноски, министер за финансии на Република Македонија кој им го честиташе јубилејот на царинските службеници, при тоа истакна дека со текот на годините, покрај промените и предизвиците кои се случуваа во општеството и економијата, Царинската управа успеа да се развие во една модерна и ефикасна институција.

Директорот на Царинската управа Наташа Радеска-Крстевска во своето обраќање се осврна на успешната работа на Царинската управа во 2016 година и истакна дека постигнатите резултати се видливи и мерливи, а како најзначајни ги потенцираше задржувањето на високото 27 место на Република Македонија кај индикаторот Услови за прекугранично тргување помеѓу 190 земји во светот во најновиот Извештај „Doing Business“.

Во 2016 година значителен успех беше постигнат и при наплата на давачките во надлежност на Царинската управа, имено во 2016 година вкупно беа остварени приходи во износ од 72,9 милијарди денари, што е за 8,5%, повеќе од остварените приходи во 2015 година, а за 5,5%, повеќе во однос на планираните приходи за 2016 година. Исто така, успешно реализирани беа 2 твининг проекти и тоа: „Проектот „Хармонизација на законодавството и постапките со законодавството и добрата практика на ЕУ во областа на акцизите“ (ИПА 2010) и Проектот „Завршување на постапката за пристапување кон Конвенцијата за Заеднички транзитни постапки

и Конвенцијата за поедноставување на формалностите во трговијата со стока“ (ИПА 2010). За време на свеченоста презентирано беше и унапредувањето на системот за селективни контроли, што резултираше со намалување на бројот на физички и документарни прегледи, а процентот на пратки процесирани преку зелениот канал (слободно преминување на стоките) беше удвоен од 35% на 75% при истовремено зголемување на бројот на откриени неправилности и дополнителната наплата на царински и други давачки. Традиционално, на денот на Царината, беше искажана благодарност на институции и поединци кои со својата работа дадоа придонес за успешната работа на Царинската управа и поддршка на реформите во царинското работење. Од името на Царинската управа, директорот додели 2 плакети и 10 пофалници. Во рамки на годинашното одбележување на царинскиот празник успешно беше организирана крводарителска акција на која својата хуманост ја покажаа над 150 царински службеници.

Јавна кампања „Стоп за фалсификуваните производи“

Царинската управа на Република Македонија на 24 април 2017 година зеде активно учество во јавната кампања за подигнување на свеста за штетните последици од фалсификуваните производи, што се одржа во просториите на Трговскиот центар „Рамстор“ во Скопје во рамките на Твининг проектот „Зајакнување на правата од интелектуална сопственост“ имплементиран од „Данската канцеларија за патенти и трговски марки“. Еден од главните приоритети на Царинската управа е унапредување на институционалниот и административен капацитет за ефикасна и ефективна борба против фалсификатите и пиратеријата, преку воведување на зајакнати мерки на царинска контрола за откривање и спречување на увоз, транзит и извоз на стоки што го повредуваат правото од интелектуална сопственост, како и зголемена соработка со носителите на ова право и нивните застапници во Република Македонија и сите надлежни институции во земјата и странство. Оваа кампања беше фокусирана во заштита на корисниците од купувањето на фалсификуваните производи. Имено фалсификуваните производи преставуваат огромен ризик за здравјето на луѓето, додека светската економија бележи огромни загуби поради дејствија поврзани со производството и пуштањето во оптек на фалсификуваните производи. На настанот присуствуваа и експертите од ЕУ, соработници на Твининг проектот, претставници од Државниот завод за индустриска сопственост и останати релевантни институции. На самиот влез на ТЦ „Рамстор“ беа поставени банери од кампањата, а на штандот и од страна на царинските службеници беа презентирани примероци од фалсификувани производи и поделени брошури на граѓаните, односно потрошувачите. Посетителите покажаа голем интерес за запознавање со проблемот со присуство на фалсификувани производи на пазарот.

VII.2. Царинска соработка

VII.2.1. Меѓународна соработка

Учество на состанокот на директорите на царинските служби на земјите членки на СЦО од регионот на Европа

Директорката на Царинската управа учествуваше на состанок на директорите на царинските служби на земјите членки на СЦО од регионот на Европа што се одржа од 19 до 21 април 2017 година во Виена – Австрија.

На состанокот делегатите изразија интерес за преземање на понатамошни постапки со цел олеснување на транспортот во полза на стопанството во регионот на Европа, каде Царината игра неспорно важна улога. Беа потенцирани и петте приоритети на СЦО во оваа година, а тоа се: олеснувањето на трговијата, безбедноста, е-трговијата, соработката меѓу царинската и даночната служба, како и соработката меѓу царината и полицијата.

Главна тема на состанокот беа постоечките системи и предностите што би произлегле од воведување на компатибилен транзитен систем. Беше презентирана идејата за обезбедување на интерфејс со кој ќе се овозможи учество во електронски транзитен систем за сите земји од регионот на Европа. Беа посочени искуствата од примената на различни транзитни режими и нивното функционирање на национално ниво, а придобивките беа презентирани и од аспект на олеснување и од аспект на управување со ризик. Делегатите се осврнаа на првичните барања кои треба да бидат исполнети за започнување на проект за воведување на компатибилен систем, како што се законската рамка што треба да се обезбеди за отпочнување на еден таков проект, потребните технички услови и начинот на финансирање на проектот. Заклучок од овој состанок беше да се формира работна група со експерти за транзит, чија задача ќе биде да ги анализираат националните транзитните системи и да предложат можност за воведување на ваков компатибилен транзитен систем.

На маргините на состанокот, директорката на Царинската управа на Република Македонија оствари билатерални средби со директори на неколку царински управи од Европскиот регион, со цел размена на мислења за актуелните предизвици во регионот и договарање на билатерални активности.

Семинар за зајакнување на соработката помеѓу царинските и даночните служби

Директорката на Царинската управа учествуваше на семинар на високо ниво за зајакнување на соработката помеѓу царинските и даночните служби. Семинарот се одржа на 27-ми и 28-ми април 2017 година во Малта.

За царинските и даночните служби заедничко е тоа што тие се одговорни за контрола и наплата на даноци и давачки и спречување на измама.

На семинарот се дискутираше за сегашното ниво на соработка помеѓу двете служби, но и како соработката може да се подобри и зајакне. Учесниците дискутираа и за целите што треба да се постигнат, како и кои конкретни чекори треба да се преземат за нивно постигнување.

VII.2.2. Соработка со бизнис заедницата

Во периодот јануари-јуни 2017 година, претставници на Царинската управа, заедно со претставници на бизнис заедницата, учествуваа на **Работилница за преференцијални правила на потекло**, со цел за подобрување на соработката помеѓу Царинската управа и приватниот сектор, и тоа преку отворен и конструктивен дијалог по специфични прашања со кои се среќава приватниот сектор во процесот на добивање информации за начинот на примената на дијагонална и полна кумулација и преференцијална трговија.

Во првото полугодие на оваа година Царинска управа активно работеше на реализација на мерки и проекти со цел натамошно унапредување од сегашното 26-то место на Република Македонија кај индикаторот **„Прекугранична трговија“** во Извештајот **„Doing Business“** на Светска Банка за наредната година, согласно задолженијата од Владата на Република Македонија.³¹

³¹ На 94-тата седница (од 15 февруари 2017 година) Владата ја разгледа Информацијата со мерки за подобрување на деловното опкружување согласно препораките на Извештајот „Doing Business 2017“. Царинска управа, надлежна за индикаторот „Прекугранична трговија“, беше задолжена до крајот на 2017 година да ги реализира следните проекти: воведување на нов СОЦДАД; надградба на објектите за царинење и контрола на граничните премини Табановце Автопат и Кафасан; опремување на царинската лабораторија за контрола на горива и нејзина акредитација; воведување на ISO 27001 Стандард за управување со безбедноста на информатичките системи; зајакнување на оперативните и институционалните капацитети на управата; обезбедување на поголем

VII.2.3. Меѓуинституционална соработка

Во периодот јануари-јуни 2017 година, Царинската управа организираше 4 активности на кои учествуваа 39 учесници од други институции. Активностите беа на следните теми:

- **Соработка и мрежно поврзување за ефикасна борба во врска со правата на интелектуална сопственост** – целта беше оперативна соработка, искуства од другите агенции за спроведување на законот, заеднички пристап кон проблемот од областа на интелектуална сопственост и оперативен план за акција;
- **Следење на интернет – Зајакнување на спроведувањето на правата од интелектуална сопственост**, со цел да се прикажат можностите на следење на интернет, што треба, а што не треба да се следи на интернет, како и искуства од другите национални агенции од следењето на интернет;
- **Обука за економски промотори**, со цел да се запознаат со постапката за увоз за облагородување, поедноставените постапки, слободните зони, царинската тарифа и меѓународната царинска соработка.
- **Спречување и откривање на прекугранична трговија на хемиски, биолошки, радиоактивни и нуклеарни супстанции и стратешки стоки за двојна употреба**, со цел за зајакнување на националните капацитети и контрола на стратешки стоки.

VII.2.4. Интернет и интранет

Согласно принципите на транспарентност и отчетност во своето работење, а со цел ефикасно споделување на информации до целната публика и подобрување на позитивното мислење преку промоција на својата работа и постигнати резултати, Царинската управа разви нова интернет страница, согласно најновите технолошки решенија, која е пуштена во употреба во првата недела на месец мај 2017 година, а за првпат е достапен и на следниот кириличен домен: „царина.мкд“. Стилскиот дизајн и актуелноста на информациите што се објавуваат има за цел да го зголеми интересот кај граѓаните со зголемување на бројот на посети и прегледи на новата интернет страница.

веб-пристап до информациите на управата и подобрување на рангот на Република Македонија кај Индексот на логистички перформанси на Светска банка.

Дополнително е зголемена и можноста за пристап до информациите кои се објавуваат на новата веб страна и за лицата со инвалидност, со воведување на стандардот за веб пристапност WCAG 2.0 (<http://wcag.mioa.gov.mk>).

Во периодот јануари-јуни 2017 година интернет страницата е посетена од вкупно 83.110 посетители. Од страна на корисниците овој период се испратени 233 прашања, жалби и сугестии. Во периодот јануари-јуни 2017 година на интернет страницата се објавени вкупно 129 содржини на македонски, англиски и албански јазик.

СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ ЗА ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАТА						
	2016			2017		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)
Објавени содржини	116	88	204	87	42	129
Број на посетители	44.794	43.565	88.359	50.775	32.335	83.110
Број на посети	472.624	471.232	943.856	464.356	297.133	761.489
Најпосетени табови (број)						
Вести	273.025	282.807	555.832	284.628	162.285	446.913
Царинска тарифа	9.893	7.480	17.373	8.111	4.251	12.362
Контакти	7.469	6.309	13.778	6.535	3.124	9.659
Царински закон	4.148	2.207	6.355	3.998	2.635	6.633
NCTS	22.589	21.916	44.505	22.578	15.037	37.615

Во периодот јануари-јуни 2017 година страницата е посетена 761.489 пати. Најпосетени се рубриците: „Вести“ (446.913 посети), „Нов компјутеризиран транзитен систем – NCTS“ (37.615 посети), „Царинска тарифа“ (12.632 посети), „Контакти“ (9.659 посети) и „Царински закон“ (6.633 посети)³².

Во периодот јануари-јуни 2016 година страницата беше посетена 943.856 пати.

VII.2.5. Отворена царинска телефонска линија (197)

На отворената царинска телефонска линија (197) во периодот јануари-јуни 2017 година добиени се вкупно 3.866 повици или во просек 21 повици на ден и тоа:

³² Методологијата со помош на која е дојдено до овие статистички податоци за посетеност на страната се разликува од претходната методологија која се користеше на старата веб страна

„А“³³ класа – 8 повици, „Б“³⁴ класа – 14 повици и „С“³⁵ класа – 207 повици и „Ј“³⁶ класа – 15 повици. Најголем број се однесуваат на прашања поврзани со функционирањето и состојбата на граничните и внатрешните царински испостави, како и на спроведувањето на одделни царински постапки. Како резултат на процесирање на добиените повици на отворената царинска линија извршени се контроли од страна на граничните и внатрешните царинските испостави, како и од мобилните тимови, а надлежните служби извршија обработка, анализа и истрага од доменот на нивното работење.

ОТВОРЕНА ЦАРИНСКА ЛИНИЈА 197						
Вид на повици	2016			2017		
	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)	Прв квартал	Втор квартал	Вкупно (јан.-јуни)
Класа А	3	4	7	7	2	9
Класа Б	10	8	18	11	4	15
Класа Ц	176	250	426	132	107	239
Класа Ј	9	6	15	13	3	16
Останато	1.636	1.963	3.599	1.811	1.776	3.587
Вкупно:	1.834	2.231	4.065	1.974	1.892	3.866

³³ „А“ класа се информации кои бараат неодољна акција од страна на испостава или мобилна екипа.

³⁴ „Б“ класа се информации кои бараат понатамошни дополнителни испитувања од други одделенија во Секторот за контрола и истраги или од други одделенија во Царинска управа.

³⁵ „С“ класа се информации што неможат да се користат, односно се повици за пријава на застој од страна на превозни компании, поплака или пофалба на царински процедури.

³⁶ „Ј“ класа информации проследени до Сектор за професионални стандарди, а кои се однесуваат на жалби на граѓани за коруптивно и непрофесионално работење на царинските работници